NATIONAL LIBRARY
CANADA
BIBLIOTHEQUE NATIONALE
MAY 11 1968
A 20 42

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.
WEDNESDAY, MAY 8, 1968

LATVIJA
AMERIKĀ

37. N-RS. TREŠDIENA, 1968. GADA 8. MAIJS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKA

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902.
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Karogu mežs lielajā jundā

ASV DAUGAVAS VANAGU 18. DELEGĀTU SAPULCE MILVOKOS (1)

Jau agrā 26. aprīļa pēcpusdienā Milvoku latviešu baznīcā sāka ierasties DV apvienību pārstāvji un zemes valdes darbinieki ar priekšsēdi V. Hazneru. Kā viens no pirmajiem ieradās tālās Dienvidkalifornijas apvienības pr-ks E. Leimanis ar dzīvesbiedri, drīz sekoja Ziemeļkalifornijas apvienības pr-ks E. Blumbergs un citi apvienību pārstāvji no tuvākām un tālākām vietām. Pievakares saules pēdējiem stariem zeltījot baznīcas plašos logus, zemes valdes pr-dis V. Hazners atklāja DV gleznotāju darbu skati baznīcas sabiedriskajās telpās, sirsnīgos vārdos suminot 4 mākslinieku — I. Rekes. A. Cera, A. Šīmaņa un A. Peniķa — piedalīšanos izstādē, kurā 22 darbi apliecināja gleznotāju daudzpusību mākslas problēmu risināšanā. Visās trīs sapulces dienās izstādi apmeklēja 132 personas, galvenokārt citu pilsētu tautieši, kuŗi ar dzīvu interesi iepazinās ar izstādes darbiem.

Nākošās dienas 27. aprīļa rītā baznīcas sabiedriskajās telpās pulcējās DV delegāti un vanadzes; pēdējās šoreiz bija reprezentētas lielākā skaitā. Viesu vidū bija arī kaimiņzemes Kanadas DV pr-ks E. Krūka, vanadžu pr-ce M. Jonāne, DV mēnešraksta vanadžu nodaļas redaktrise T. Krūka un DV Toronto nodaļas valdes locekļis V. Cinis. Par viesu brokastīm rūpējās Tallavas gaidu vienība ar A. Namatēvu un A. Briedi vadībā.

Pamazām sāka pulcēties arī milvokieši, lai kopā ar viesiem, darba dienu uzsākot, izlūgtos svētību un sekmes. Drīz samērā plašais dievnams bija ļaužu pilns, un darbinieki steidzās novietot papildsēdekļus. Kājās piecēlušies, baznīcēni godināja karogu ienešanu. Aiz ASV un Latvijas karoga nesa DV organizācijas tradiciju karogu, kuŗš bijis līdz visās cīņās Latviešu leģiona 32. pulka karavīriem. Aiz tā ienesa visu 13 valstu karogus, kuŗās darbojas DV, tiem garā rindā sekoja atsevišķo apvienību karogu mežs. Nāca vīrs aiz vīra ar karogu rokās, katram blakus soļoja latviešu skauts un gaida. Gaŗa bija nācēju rinda, un dažs karoga nesējs pievilka kāju, cits karogu nesa vienīgajā rokā.

Drīz abas baznīcas sānu sienas bija nosegtas karogiem, un, Ritsika ērģeļu mūzikai klusi sanot, pārpildītajā dievnamā ieskanējās pirmais korālis. Ievada liturģiju teica māc. A. Kalnājs. Pēc A. Cera vijoles solo svētrunu teica apgabala garīgais vadītājs prāv. J. Turks, cildinot tos, kuŗi drosmīgi stāvējuši par dzimtenes brīvību, un šiem kvēlajiem vārdiem uzmanīgi sekoja ikviens vanags un vanadze, plkv. Kalpaka latviešu skolas audzēkņi, skolotāji un katrs latvietis, kas šai dienā bija atnācis meklēt veldzi svešumā pagurušajai dvēselei. Prāvests mudināja cīnīties par latviešu nacionālā gara uzturēšanu un morāles stiprināšanu, savu svētrunu pabeidzot vārdiem: „Lai trako, kam tik trakot, Dievs neļaus savai laivai grimt..." Māc. E. Putniņš teica lūgšanas vārdus, bet Milvoku vanadžu sekstest I. Slemperes klavierpavadījumā nodziedāja S. Šaltera „Nāciet pie manis".

Ievadot DV jundu, karogneši pulcējās ap altāri, baznīcēni, kājās stāvot, dziļā klusumā meditēja svinīgā momenta noskaņā. Milvoku vanadžu sekstets V. Aparjoda vadībā, A. Ceram spēlējot vijoles solo un E. Brusubārdam jun. pavadot uz klavierēm, nodziedāja mirklim tik ļoti piemēroto J. K. Raminа „Vanaga piedziesmāšanu". Dīvains klusums un dziļš aizkustinājums bija apvienojis visus klātesošos, pat sirmi bijušie karavīri un karognesēji pacēla rokas pie acīm, bet jauno sejās paudās kāds nepazīts gaišums. Visiem pazīstamais karavīrs Žanis Butkus teica DV svinīgo solījumu, brīdinot apspiedējus un apliecinot ticību, ka Latvija reiz atkal būs brīva Pēdējiem solījuma vārdiem izskanot, klātesošie vienojās Latvijas himnā un mūsu ticības apliecinājumā „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils". Himnām skanot, karogu desmiti godbijīgi noliecās.

Vanadzes aicināja delegātus un viesus baznīcas pagraba telpās pusdienās, kur iebraucējus uzrunāja DV apv-bas pr-ks V. Aparjods, īsos vārdos raksturodams pilsētu un vietējo tautiešu sadzīvi. Pēc pusdienām visi uz brīdi apciemoja DV namu, kur delegāti apskatīja telpas un iepazinās ar nama izmantošanu, salīdzinot telpu noderību DV un citām sabiedriskajām vajadzībām.

Pēcpusdienā Eagle kluba ērtajās un latviešu nacionālajiem simbōliem dekorētajās telpās, visiem karogiem asistējot, vietējās apvienības pr-ks V. Aparjods sveica delegātu sapulces dalībniekus un lūdza ASV DV priekšnieku atklāt 18. delegātu sapulci. Isā uzrunā zemes valdes pr-ks V. Hazners, atklājot sapulci, apliecināja prieku par kuplo delegātu un vanadžu pārstāvju klātieni, kas garantē rosīgu sapulces darbu un labus panākumus. Klātesošie vienojās DV dziesmā. Pirmais sapulci sveica Kanadas DV pr-ks E. Krūka, tad Milvoku Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres rīcības komitejas pr-dis J. Kozulis, ALAs vicepr-dis A. Puķīte, Latviešu kreditsabiedrību apvienības pārstāvis N. Kļaviņš un Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne. Rakstveidā sapulci bija sveikuši Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. A. Spekke, DV organizācijas pr-ks V. Janums, „Latvijas Balss" vadītājs J. Freivalds un citi.

Kad ASV zemes valdes sporta nozares vadītājs J. Lācis bija izsniedzis pērnā gada šaušanas sacensībās izcīnītās balvas, mandātu komisijas ziņojumā V. Krēlis pavēstīja, ka sapulcē ieradušies 36 delegāti ar 40 mandātiem no 24 apvienībām un kopām. Visi mandāti atzīti par tiesīgiem, pie tam jāatzīmē, ka, izņemot

(Turpinājums 5. lpp.)

„PIECI STABI" DVTEĀTRA KANADĀ IESTUDĒJUMĀ

Augšā pa kreisi: varasvīru apspriedē (no kreisās) priekšnieks (A. Memenis), partijas 1. sekretāre (I. Kalviņa) un pratinātājs (J. Freijs). — Pa labi: jaunais pāris Andris (Z. Upīte) un Aldona (V. Vare). — Apakšā: lugas ansamblis — priekšā no kreisās Anna Briede (Dzilna), Vija Vare (Aldona), Dzintars Pūpēdis (Teicējs), Ziedonis Upīte (Andris), Anete Bencone (vecā māte) un Inta Purva (māte); 2. rindā — Jānis Puriņš (Leons), Juris Freijs (pratinātājs), Irēne Kalviņa (partijas sekretāre), Arvīds Memenis (priekšnieks), Rūdolfs Purvs (Jānis) un Imants Purvs (zēns); aizmugurē — dekorātors Valdis Vare, sufliere vajadzības gadījumam Ilga Freija un apgaismotāji Valdis Turķis, Dāvis Maksiņš un Ēvalds Kalviņš. Foto: J. Liģers

Radits grāmatu fonds karaviriem

ATSKATS UZ ASV VANADŽU DARBĪBU PAGĀJUŠAJĀ GADĀ

No ASV vanadžu priekšnieces Verēnas Freijas vanadžu salidojumam Milvokos sagatavotā darbības pārskata izriet, ka uz šāda gada 1. janvāri atsevišķajās DV apvienībās un kopās bija 711 vanadžu, no tām 656 aktīvas un 55 veicinātājas. Dažādu iemeslu dēļ no vanadžu rindām pērn izstājušās 20, mirušas 3, bet organizācijā saistījušās 42 jaunas vanadzes, tā ka kopskaits pieaudzis. Ka vanadžu darbs bijis ne vien sekmīgs, bet arī atzīts un pareizi novērtēts, liecina lielais apbalvojumu skaits: ar DV organizācijas centrālās valdes atzinības rakstu apbalvotas 3 kopu priekšnieces un 7 vanadzes, bet ar ASV DV zemes valdes goda rakstiem — 5 kopu priekšnieces un 25 vanadzes.

„Šogad, atzīmējot mūsu valsts jubilejas gadu," uzsver V. Freija, „es gribētu jo sevišķi piemināt, sveikt un izteikt pateicību tām mūsu celmlaužēm, kuŗas darbojas vēl aktīvi, un tās ir — Milvoku kopas vanadzes Ņina Veldera un Ženija Salta, kuŗas iestājušās organizācijā 1948. gadā, Marija Kalna un Anna Krišjansone, iestājušās 1949. gadā, un Ņujorkas kopas vanadze Mērija Kaiņiņa, arī iestājusies 1949. gadā. Paldies visām vanadzēm, kuŗas aktīvi darbojas jau 15 un vairāk gadu, kādu 8 kopās kopskaitā ir 41. ASV sievietes ar 65 gadiem tiesīgas saņemt pensiju un pelnīto atpūtu, bet sabiedriskajos pienākumos ieaugušās vanadzes vēl negrib palikt skatītājās, un mēs esam lepnas, ka mūsu aktīvo vanadžu vidū vēl ir trīs, kas pārsniegušas 80. mūža gadu, bet 85, kaŗ vecākas par 65 gadiem. Esmu priecīga un apmierināta, ka pēc 9 gadiem, kopš man uztiecēts tik svarīgs pagodinājums — vadīt un pārzināt vanadžu darbu un panākumus ASV, varu ziņot, ka katru gadu vanadžu kopu darbība patiešām augusi un kļuvusi vērtīgāka, jo vanadžu valdes un kopu priekšnieces cenšas piemēroties laika garam, mēģina iedzilināties atsaucīgo prasībās un sarīkojumu apmeklētāju gaumē, tādēļ viņu darbība arī gūst cieņu un panākumus. Nevaru tomēr noklusēt visu aktīvo vanadžu nožēlu, ka laba daļa vanadžu jau vairākus gadus kļuvušas vienaldzīgas pret organizācijas mērķiem, pret saviem tautiešiem, savu izcelsmi un arī savu tēvzemi."

Atsevišķo vanadžu kopu darbība, kā rāda pārskats, bijusi rosīga, bet visumā līdzveidīga, kārtojot saimnieciskās lietas savu apvienību sarīkojumos, rīkojot loterijas, apmeklējot slimniekus un vecos ļaudis, sūtot sainīšus latviešu izcelsmes karavīriem ASV bruņotajos spēkos u.t.t. Tādēļ lai minēts tikai raksturīgākais, kas paudies kādas atsevišķas vanadžu kopas darbā.

Bostonas kopā (valdē 11 locekļu, pr-ce Ebba Šķoba) ir 45 vanadzes, bet tikai ap 20 darbojas aktīvi. Interese veltīta vecāko rokdarbu izstrādājumiem — aušanai, iegādājoties aužamās stelles un rīkojot kursus. Ievērības cienīgs ir kopas budžets: ienākumos grāmatoti 2289,98 dol., no kuŗiem dažādām palīdzības vajadzībām izdoti 2223,60 dol., maksājot, piemēram, invalidam Rimšam dzīvības apdrošinājumu un papildinot viņa dēlu krājkasi, atvēlot 50 dol. Minsteres latviešu ģimnazijai, 50 dol. senmantu vitrīnas iekārtošanai u.t.t. Ar sevišķu dedzību pr-ce E. Šķoba ar vairākām vanadzēm iesaistījusies vēstuļu rakstīšanas akcijā, prasot Baltijas valstu pastmarku.

Čikagas kopa (43 vanadzes, valdē 7 locekles, pr-ce Elfrīda Smita) noorganizējusi pirmo patstāvīgo sarīkojumu ar pašu vanadžu sagatavotu programmu, tāpat izkārtojusi Ziemsvētku tirdziņu. Ļoti rosīgs bijis A. Ārumas vadītais dubultkvartets, kas ar diriģenti T. Ozoliņu uzstājies 6 koncertos.

Demoinas kopa (27 vanadzes, valdē 5 locekles, pr-ce Velta Žubura) sevišķu uzmanību veltījusi bērnu sarīkojumiem un noorganizējusi 6 literārus vakarus. Loteriju vajadzībām izgatavoti ne vien rokdarbi, bet vanadzes parādījušas arī savu māku keramikā. Rosīgs bijis dubultkvartets Gaujmalietes.

Dienvidkalifornijas kopa (50 vanadžu, pr-ce Vilma Leimane) nav organizējusi patstāvīgus sarīkojumus, izņemot vakarēšanas, kuŗas tomēr nav guvušas cerēto piekrišanu.

Detroitas kopa (38 vanadzes, pr-ce Anna Tīdemane) apvienības informācijas biletenā iekārtojusi īpašu nodaļu vanadžu dzīvei un vakarēšanās sākusi šūšanas kursus. 4 vanadzes piedalās apvienības teātŗa trupā, bet 6 taustiņu uzvedumu ansamblī.

Filadelfijas kopā (11 vanadžu, pr-ce Antonija Mangulsone) aktīvo vanadžu sastāvs vairākus gadus nav mainījies, bet pārējās izrāda mazu interesi par sanāksmēm, atstājot visa izlemšanu priekšniecei. Šaušanas sacensībās izcilus panākumus guvusi Ausma Ābrama.

Grand Rapidu kopa (32 vanadzes, pr-ce Olga Jansone) pastāvīgi noorganizējusi 3 lielus sarīkojumus — Bērtuļu tirgu, rakstnieku vakaru un bērnu karnevālu. Vanadzes E. Brūnas vadībā teātŗa ansamblis viesojies

(Turpinājums 5. lpp.)

Aleksandrs Vilks

Svētā zeme

KURZEMES KAPITULĀCIJU 1945. GADA 8. MAIJĀ ATCEROTIES

Svētā zeme nav tikai vieta, kur dzimis, audzis un brīnumus paveicis Lielais Glābējs. Arī katra cita zeme, pat vismazākā, saistīta ar svētuma vārdu un nozīmi, ja par tās brīvību un citiem cilvēces ideāliem nesti upuri, izciestas sāpes un pārdzīvotas postīšanas briesmas. It kā caur karstu šķīstīšanas uguni iedamas, paaudzes sekojušas paaudzēm, aizstāvot to, kas tām nolikts ar Dieva gribu un piešķirts tiesībās uz laiku laikiem.

Mūsu zeme ir viena no tām, kuŗas savus pastāvēšanas posmus apliecinājušas ar smagiem upuriem. No mūsu zemes vēstures lappusēm šaudās kaŗa uguņis un dvašo posta sekas. Lai atceramies, kā kuŗais no iebrucējiem slāpējis mūsu dzīvottiesības, kā centies svītrot mūsu vietu zem šīs saules! Gan ar viltu, gan ar uguns un sava uzspiestā gara ieročiem.

Šobrīd mūsu zeme atrodas tumšas ēnas pusē, un kopš pēdējās nedienas jau pagājuši 23 gadi. Bet šai brīdī mums jāatceras tās daudzās asiņainās fazes, kuŗām cauri aulojot, mūsu tauta un zeme ar visiem spēkiem un upuŗu lielumu centusies pretoties un pastāvēt, bet to dažkārt nav varējusi, cīnīdamās ar pret ārkārtēju pretinieka pārspēku. Šo nevienmērīgo cīņu pēdējais posms risinājās Kurzemes krastā, kas kā atšķelta sala mēģināja spītēt milzīgajam ienaidnieka pārspēkam. Sarkanarmijas masu uzbrukumi Kurzemes cietoksnim bija līdzīgi tiem, kādos komūnisma sākuma gados brāzās sarkanarmijā iesaistītie komūnistiskie ķīniešī. Viņi devās uzbrukumā stāvus un neslēpdamies, vilnis aiz viļņa, nerēķinoties ar milzīgajiem upuriem. Kaut kas līdzīgs norisinājās arī pēdējā Somijas — Pad. savienības ziemas kaŗā, kad sarkanarmija operēja ar masveidīgu uzmākšanos.

Tikai nākotnes skatījumā dziļāk izpratīsim cīņas jēgu Kurzemes cietoksnī un to izvērtēsim ar müžīgu goddevību saviem kaŗavīriem, kuŗi vēl līdz pēdējam brīdim savos kaujas sektoros centās apstādināt sarkano lavīnu, tai pašā laikā dodot iespēju kaut nelielai tautas daļai izbēgt nāvei un mocībām, kas draudēja ar komūnistu varas atgriešanos.

Vai šodien esam pateicīgi par mūsu leģionāru veidoto aizsegu, kuŗā mēs vēl pēdējā brīdī iekāpām laivās un kuģos, tā nokļūstot drošībā? Vai kaut kur negruzd auksta vienaldzība, aizmiršana un nevēlēšanās runāt par pagātni?

Pārgudrie saka, ka Kurzemes frontes noturēšanas pamatos bijis vācu armijas spēks. Protams, vācu spēki bija lielāki, bet asāko un niknāko cīņu sektoros operēja Latviešu leģiona vienības, apliecinādamas ārkārtēju varonību un tēvzemes mīlestību. Un tā bija arī visās citās vietās un reizēs, tikko kaŗš pārsviedās uz Latvijas territoriju, pakāpeniski iznīcinot tautas dzīvo spēku, mūsu mājas, pilsētas un cilvēku iedzīvi.

Vācieši ne labprāt grib atzīt citu tautu nopelnus vienā vai otrā nozarē. Bet šoreiz, tāpat kā latviešu veco strēlnieku cīņu posmā, tiem nācās mainīt savus uzskatus un lauzt patmīlīgo iedomību: latviešu kaŗavīru slava ieauga leģendā. Kādēļ tā lai arī nebūtu: viņi cīnījās par tēvzemi, cenšoties aizstāvēt un paturēt brīvību pret katru iebrucēju, vienalga, no kādas debess puses tas uzmāktos.

Iekaŗotāji no austrumiem jau pa trešam lāgam sniedzās pēc mūsu zemes un brīvības. Un viņu nolūkus īstenoja 1945. gada 8. maijs, kad, nopiežot ceļos Vāciju, beidzās tālākā cīņa arī mūsu leģionāriem.

Mēs nekad neesam lolojuši ilūzijas pozitīvismu no Vācijas puses pret savām valstiskajām interesēm. Vācija, kaŗa gājiena secībā uz laiku okupējot Baltijas valstis, pilnīgi arī vairs neatjaunoja to neatkarību un atzina daudzas nelegālitātes, kuŗas bija izdarījuši komūnisti savā okupācijas periodā. Tomēr dotajos apstākļos un notikumu norisē tā bija vienīgā iespēja latviešu kaŗavīram mesties cīņā pret varu, kuŗa postījusi mūsu zemi ar uguni un zobenu jau kopš tālas pagātnes.

Tikai stulbuma sistais spējīgs pieņemt atzinumu un dzemdēt pārmetumu, it kā latviešu leģionāri, iesaistīdamies svešas armijas vienībās, būtu cīnījušies par Vācijas toreizējiem nacionālsociālistiskajiem mērķiem. Diemžēl, šādi „prātnieki" vēl ir mūsu vidū, paši izglābušies no nāves aiz leģionāru veidotā aizsega.

Pēdējais cīņu posms Kurzemes cietoksnī pierādīja latviešu kaŗavīra nesatricināmo ticību tiesībām uz savu valsti. Ienaidniekam, operējot ar milzīgām cilvēku masām un kaŗa materiālu pārākumu, vajadzēja maksāt ārkārtīgi augstu cenu par katru pēdu Kurzemes cietokšņa zemes. Tik spīva un cieta bija mūsu kaŗavīru pretestība, tik liela un mirdzoša bija viņu kaujas slava! Ja 8. maija nebūtu, arī tad vēl nezināmu laiku kaujās būtu dunējis Kurzemes krasts — mūsu vīri pildītu savu pienākumu līdz galam.

8. maija fanfaru skaņās bija tikai daļējs prieks. Priecājās vienīgi tie, kas gavilēja par nacionālsociālistiskās Vācijas satriekšanu, bet kuŗu skatiens, nākotnē bija aptumšots, neredzoš, kāds zvērs un rijīgums slēpts austrumu sabiedrotajā. Šai pārbaudījumētajā prieka brīdī daudzu tautu liktenis ierāva jaunu un nedabisku gultni. Mainījās tikai krāsas — no dzeltenīgās uz sarkano. No viena mošķa tautas kļuva brīvas, bet otrs tās atkal iedzina verdzībā. Tādēļ pasaules gavilēm bija sāja piegarša. Vēl vairāk: komūnisma verdzinātājās zemēs, kuŗas lietuvēna varā nokļuva iespaidu sfairu dalīšanas rezultātā, no jauna sākās tas pats, kas jau trīs reizes piemeklējis Baltijas valstis.

Ja šodien, pēc vairāk nekā divdesmit gadiem, komūnismam pakļautajās zemēs pavīd kādas jaunas cerības brīvības un paštoteikšanās virzienā, tad tas vien jau norāda, cik nežēlīgs ir Kremļa režīms, kas ar savu nežēlastību licis uzdīgt šiem pārdrošajiem asniem. Varbūt tie kļūs lielāki un spilgtāki savā dzīvības krāsā?

8. maija gaviles gadu no gada atbalsojas arī padomju tautu un visvarenās kompartijas noskaņojumā, kas tik bravūrīgi allaž runā par savu tēvijas kaŗu, piedēvējot tam „svētā" vārdu. Vai gan veselais cilvēka saprāts var iedomāties lielāku izsmieklu: sirojot, laupot, dedzinot un postot citas valsts neatkarību, apzīmēt to par „svētu" akciju? Komūnistiem Latvija ir laupījums, jo viņi tur operē ar vardarbīgiem aktiem pret suverēnu tautu, kuŗai nekad nav bijusi kāda etniska vai citāda sakarība ar slavisko un kuŗai sava nacionālā pašlepnuma un gara ir tīku tikām, lai koptu un veidotu savu patstāvīgu dzīvi. Bet komūnisma uztvere viss, kas notiek tā vārdā, ir pareizs, neapstrīdams un ar svētuma piegaršu. Tāda viņu domāšana ir arī pašreizējā situācija Baltijas valstīs, kur vairs nav nekā no brīvības un tiesībām.

8. maijs atgādina arī kaut ko citu: bez latviešu kaŗavīru leģendārās slavas un tēvzemes mīlestības, ar kādu beidzās cīņas Kurzemes cietoksnī, mūsu tautas dvēsele nav vēl nomākta vai iznīcināta savās vēlmēs un cerībās. Kapitulācijā gan ieroči aiz-

(Turpinājums 8. lpp.)

Kas ir sentimentālisms?

ČIKAGAS LATVIEŠU DZEJNIECES VALENTĪNES HERMANES VIESOŠANĀS MELBURNAS PRESES KOPĀ

Mūsu laikraksta līdzstrādniece un dzejniece Valentīne Hermane savas darba vietas uzdevumā laikā no 6. — 14. aprīlim uzturējās Austrālijā, lai Melburnā un Sidnejā iepazītos ar metodēm, kādas valodu mācīšanā lieto austrāliešu skolās. Skolu apmeklējumos viņa ieradās arī tai Melburnas ģimnazijā, kurā par skolotāju nodarbināts dzejnieks Eduards Silkalns. Piezīmējams, ka V. Hermane strādā par vācu un krievu valodas skolotāju amerikāņu skolā. Uzturoties Melburnā, viņa izmantoja izdevību piedalīties Latviešu preses biedrības Melburnas kopas 7. aprīlī rīkotajā pēcpusdienā, kurā lasja arī savus darbus. Par šo Čikagas viešņas viesošanos Melburnas preses ļaužu un literātu vidū „Austrālijas Latvieša" 26. aprīļa numurā rakstījis kolēģa Jēkabs Kalējs, izvēloties virsrakstu „Melno dumpji, dzeja un raibas domas". Sniedzam viņa rakstu daļējā atstāstījumā un oriģinālā arī mūsu lasītājiem, jo pārrunās skarti interesanti temati, kuŗi var interesēt katru literatūras draugu.

Šī LPB Melburnas kopas biedru sanākšana sagadījās negaidīta un pēkšņa, jo Austrālijas preses kopas valdes priekšsēdim, dzejniekam un ģeologam Dr. Kārlim Ābelem, piezvanīja dziedonis Ernests Mārsaus, paziņoja ka uz dažām dienām Melburnā ieradīsies dzejniece Valentīne Hermane no Čikagas, un apvaicājās, vai Melburnas preses saimei būtu interese ar viešņu tikties. „Noteikti!" atbildēja K. Ābele un sāka rīkoties. Tā 7. aprīļa pēcpusdienā K. Ābeles dzīvoklī jūras pusē Elvudā vienā istabiņā saspiedās 21 sanākšanas dalībnieks, 5 stundas klausoties viešņas darbus un citu domas, arī pašiem dzīvi piedaloties debatēs.

Vispirms noskaidrojās, ka Valentīne Hermane ir kādreizēja dziedoņa Ernesta Mārsaua skolniece Abrenes pamatskolā. Tā dziedonis viņu ne vien savā automašīnā aizvizināja uz Elvudu, bet arī iepazīstināja ar Melburnas kollēgām, pastāstot, ka atceras viešņu kā mazu un trauslu meitenīti Abrenes pamatskolā. Viņa dzimusi un augusi Latvijas robežsarga ģimenē. Izglītības tieksmes viņu aizvedušas tomēr uz augstākām skolām. Tagad V. Hermane dzīvo Elginā, Čikagas pievārtē, ieguvusi Bachelor o Arts grādu un Mildboro valodu kolledžā turpina studijas maģistres gradam krievu valodā, būdama filistre 1933. gadā Rīgā nodibinātajā studenšu korporācijā Aurora un dzīvē telcami apliecinādama tās devīzes „Vienoti tēviju ziedoņi celt!" un „Censoņiem ilgoties nepagurt, darbiem zinību kalngalos steigt." No skolotājas darba brīvajās stundās V. Hermane mīl nodoties rakstniecībai. Līdz šim jau izdotas 3 viņas grāmatas — dzejoļu krājumi „Meklējumi" (1958. g.), „Viss neizgaist" (1965.) un stāstu krājums „Ēnu robežās". Pašreiz sakārtots jau jauns dzejoļu krājums, bet tā nosaukums vēl nav izdomāts.

Melburnas preses kopas ļaudīm vienam pēc otra iepazīstoties ar viešņu, atgadījās mazs, bet jautrs epizods. Vai apzīmēt to labāk par ievilināšanu cilpā ar trika palīdzību? Pie tālās viešņas piegāja Valdis Čuga un, rokā sniegdams, jautāja:

„Vai jūs mani pazīstat?"

„Nē," atbildēja V. Hermane.

„No kurienes jūs nākat?" atkal Čuga.

„No Čikagas."

„Es nāku no Zemgales," noteica V. Čuga. „Priecājos iepazīties."

Pēcpusdienu vadīja A. Gārša, lūdzot viešņu vispirms pastāstīt par LPB ļaužu un, varbūt, arī tautiešu vispārējo dzīvi Ziemeļamerikā. V. Hermane pastāstīja par Čikagas Milvoku preses kopas darbu un tad atjautīgi ielūdza melburniešus uz oktobrī notiekošo Preses balli Milvokos. Vai tā bija atspēlēšanās par V. Čugas „triku"?

Pulcēšanās tālākajā norisē V. Hermane atbildēja uz klātesošo jautājumiem. Izrādījās, ka arī Austrālijas latvieši ļoti interesējas par nēģeŗu nemieriem ASV, jo jautājums par tiem bija viens no pirmajiem. „Savu 15 gadu veco meitu Māriti pēc krēslas iestāšanās uz ielas vairs nelaižu," paskaidroja V. Hermane, „kaut saskare ar nēģeŗiem atkarīga no tā, kur dzīvo. Pēdējos 10 gados Čikagā daži rajoni kļuvuši pavisam melni. Ja kaut kur ievācas viena nēģeŗu ģimene, tai drīz seko citas, un baltajiem ļaudīm atliek tikai pārdot savas mājas." No V. Hermanes stāstījuma vēl izrietēja, ka ASV latvieši nenodarbina nēģeŗu kalpones; melnie nav arī manīti dejojam latviešu ballēs. Tomēr Austra Tamuža vēl vēlējās zināt, kāds iespaids ASV nēģeŗiem ir uz latviešu literatūru, un še viešņai palīgā steidzās K. Ābele, atbildot: „Laikam jau tomēr ir, jo Gunāram Saliņam iznācis dzejoļu krājums Melnā saule. ."

Bija vēl daudz jautājumu par nēģeŗu problēmām, bet arī par Čikagas latviešu dzīvi un sabiedrisko rosību, kuŗai politiskai parijai ASV latvieši vairāk simpatizē — demokrātiem vai republikāņiem u. t. t. V. Hermane latviešu skaitu Čikagā vērtēja uz 1000, bet norādīja, ka literāros sarīkojumos ierodas tikai ap 100, tāpat koncertos, bet Jaungada ballē ap 600. Viņa domāja, ka samērā mazais latviešu sarīkojumu skaits nav izskaidrojams ar lielajiem attālumiem pilsētā, bet gan ar faktu, ka darbojas daudz dažādu organizāciju, katram atsevišķajam tautietim atbalstot „savu" pasākumu. Kopīgi gan rīko bērnu svētkus un Latvijas valstssvētkus. „Kāda ir jauniešu interese par latviešu sabiedrisko dzīvi?" jautāja vienīgā klātesošā jauniešu pārstāve, Austrālijas latviešu 7. jauniešu dienu rīcības komitejas pr-de Baiba Metuzale, un V. Hermane atbildēja: „Paldies Dievam, jaunieši interese par mūsu lietām neatslābst." Te O. Rozītis iejautājās: „Bet kā jauniešiem ir ar latviešu valodas prasmi?". Godināda ma mūsu vislabākās latviešu valodas skolotājas svešuma dzīvē, V. Hermane paskaidroja: „Visskaidrāk un jaukāk latviešu valoda skan tajās ģimenēs, kuŗās vēl dzīvo vecmāmiņas"

E. Silkalns interesējās, kā tas gadījies, ka Čikagas latviešu dzejnieka Valža Krāslaviešu darbi, viens pat rokrakstā, parādījušies Latvijas okupantu propagandas izdevumā, bet V. Hermane lūdza atļaut par šo jautājumu neizteikties.

Jautājumu krustugunīm pieŗimstot, bija nepieciešams mazs starpbrīdis, kuŗā visi stiprinājās ar mājasmātes Ritas Ābeles gatavotajām sviestmaizītēm un apslapināja jautājumu un atbilžu laikā izsusējušās lūpas. Tad visi noklausījās Valentīnes Hermanes literāros darbus autores lasījumā, kas izrādījās īsteni lielisks. Dzejoļu vidū viņa nolasīja arī „Vai tikai teikas"

Atceros bērnībā
Dzirdētās teikas
Par Lāčplēsi,
Spīdolu, Laimdotu,
Virsaišiem,
Bajāriem, laumām,
Varoņiem,
Velniem un raganām.
Vai tikai teikas
Tās bija?
Daudzus no viņiem
Satiku dzīvē.

Pārējie dzejoļi vairāk piederēja pie mīlestības dzejas, kuŗai V. Hermane veltījusi visvairāk vārsmu. Bet viņa nolasīja arī dzejoli „Piesardzība", par kuŗu pati iepriekš teica: „Tas būs tāds jocīgāks.":

Dzirdēju stāstu
Par kādu,
Kas sapņojis sapni,
Ka gājis
Ir basām kājām
Un uzkāpis
Stikla lauskai.
Ak, šausmas,
Kādas esot
Bijušas sāpes!
Atmodies, protams,
Tūdaļ esot
Apāvis kājas
Un tikai tad
Atkal aizmidzis.
Bailēs no līdzīga sapņa
Un drausmīgām sāpēm
Vairs gulēt neejot
Basām kājām.

Valentīne Hermane nolasīja arī fragmentu no stāsta „Pavasaris" — par mātes un meitas pirmo mīlestību. Tad, sekojot melburniešu paradumam LPB sanāksmēs dzirdētos darbus klaji pārrunāt un izvērtēt, Jēkabs Kalējs norādīja, ka klāt ir divi „Austrālijas Latvieša" pastāvīgi grāmatu recenzenti — Austra Tamuža un Eduards Silkalns, tādēļ būtu patīkami dzirdēt to domas.

Austra Tamuža atzina: „No Valentīnes Hermanes darbiem nav murgojumi. Tagad šādi runā tik tuva cilvēka dvēsele, it kā mēs nebūtu ne Austrālijā, ne ASV: kur palicis svešums? Pašreiz modē ir nesaprotami dzejoļi. Hermanes darbos visu var saprast, un arī tā ir mūslaiku dzeja. Man patika dzirdētā ‚Jāņu nakts', kuŗa mums iekrīt Austrālijas ziemā, un ziemeļu puslodes Jāņus jau esam aizmirsuši. Ja tos atkal varēja izjust, tad dzejolis savu mērķi sasniedzis. Arī citi dzejoļi ir smalki dvēseles stāsti. Stāstā ‚Pavasaris' man šķita jau kaut kas pazīstams: vai tas bija Friča Bārdas ‚Svešnieks'? Pirmā mīlestība — hm, varbūt ir drusku tā kā par daudz sentimentālitātes? Hermanes māksla ir maz vārdos pateikt daudz, laba valoda un vielas inteliģenta apdare."

Eduards Silkalns savukārt izteicās: „Ja, Valentīnes Hermanes sniegumā klausoties, var justies it kā tēvzemē, tad jājautā, kā šādi literāri darbi spēj rasties, dzīvojot svešumā. Anšlavs Eglītis, piemēram, tipiski attēlo Amerikas vidi. Hermanes dvēseliskais devums nav izaudzis no viņas pašreizējās apkārtnes. Notikusi izlēsanās no tās. Gribētos jautāt, vai ir viegli tā rakstīt?"

V. Hermane atbildēja: „Man ir viegli, jo svešumā neesmu iejutusies."

O Rozītis: „Es lūdzu Tamužu definēt, kas ir sentimentālisms."

A. Tamuža: „Faktiski tādu definējumu grūti pēkšņi pateikt."

O. Rozītis: „Tādā gadījumā man jākonstatē, ka Tamuža operē ar jēdzieniem, kuŗus viņa nezina. Hermanes stāsta ‚Pavasaris' fragments nebija sentimentāls."

J. Lazdiņš: „Katrā Hermanes dzejoļi ir dzīves filozofija. Ikviens vārds pasaka patiesību. Tie nav murgojumi. Tagad šādi dzejnieki ir retums."

O. Auziņa: „Amerikas iespaids tomēr izjūtams."

K. Ābele: „Man ir sentimentālisma definējums. Sentimentāliste ir meitene, kas lelli mīl vairāk nekā savu māti, jo lelle ir skaistāka."

O. Rozītis: „Arī man sentimentālisma definīcija, kaut tai, varbūt, nebūs daudz piekritēju: sentimentālisms ir neizjustu jūtu paušana. Tas arī pauž nepārdzīvotas jūtas." Kaut kur ieskanējās starpsauciens: „Piemēram, Lapas Mārtiņš!" O. Rozītis atteica: „Jā, Lapas Mārtiņš. Viņš rakstīja par mīlestību, ko nav pārdzīvojis."

E. Mārsaus: „Es gribētu runāt no vēl neskarta viedokļa: kāds sakars ir dzejai ar mūziku? Ikviens raditājs mākslinieks dod to, ko tiešī pārdzīvojis un izjutis. Mūsu dzejniece raksta vecajā stilā ar jaunu garu un bērnībā iegūto patriotismu. Šo dzeju var ielikt skaņās. Baroka laikā, kad dzīvoja Bachs, bija izskaistināta mūzika, bet trūka izskaistinātas dzejas. Rozītis minēja, ka dzejā Eiropā kādreiz bijis sentimentālisma laikmets, — varbūt, bet mūzikā tāds sentimentālisma laikmets nekad nav pastāvējis. Sentimentālismu savā laikā kopa nemākuļi. Sentimentālisms ir viss pārspīlētais, līdzīgi saimniecei, kuŗa pārsāla ēdienu. Ne vienmēr visu, ko dzejnieks raksta, var ietērpt mūzikā. Mocarts reiz teica, ka dzejai jābūt pakalpīgai mūzikai, bet Šūberts sacīja, ka dzejai un mūzikai jālet roku rokā."

V. Birkāns: „Hermanes darbi mani nepārliecina. Ja sentimentālisms nozīmē neīstenību, tad viešņas darbi ir sentimentāli, gluži kā Ābeles minētais pie-

(Nobeigums 5. lpp.)

Dzejniece Valentīne Hermane lasa savus darbus DV Toronto nodaļas rīkotajā Kalpaka atceres sarīkojumā 1966. gadā.
Foto: JAK

Valentīne Hermane

BEZ SOLĪJUMA

Es neteicu ardievu,
Kad mūsu ceļi šķīrās.
Nedz solījumu devu,
Ka atgriezīšos, mīļais.

Nē, minēt negribu,
Ko nesīs jauna diena,
Ko sirdi jūtu, paturu
Un nejutīšos viena.

Es neteicu ardievu,
Kad mūsu ceļi šķīrās,
Bez solījuma zinu,
Nāks diena, atgriezīšos, mīļais ...

LATVIJA

37. N-RS. TREŠDIENA, 1968. GADA 8. MAIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

REDAKCIJA EIROPĀ

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

LATVJU MĀKSLA PASAULES FORUMĀ

(14. turpinājums)

Cik dīvaini ir dažādu literātūras un mākslas skolu likteņi! Anrī Miržē bija gribējis būt reālists, bet ierosināja romantiķi Džakomo Pučīni radīt savu liriskāko darbu — La Bohème.

Bet kā īstenībā izskatījās Miržē tēlotā „reālitāte"?

Literātūras vēsturnieki, protams, atklājuši arī to.

Kas bija apburīgās Mimi prototips, kas mirst Rudolfa rokās? Dzīvē Marija Viržīnija Vimalē, viņa bija veļas šuvēja, nelaimīgi 16 gadu vecumā izprecināta grāmatvedības lektoram un naudas viltotājam, vairāku bērnu māte. Kādu dienu, kad viņa platoniskā mīlestībā bija iegriezusies Miržē mājoklī, tikumības policija izdarīja kratīšanas, apcietināja nelaimīgo Mariju un ievietoja Senlazāra cietumā. Bet Marija nebija vienīgais Mimi prototips. Otrs bija Lisila Luvē, popētāja meita. Viņai bija tuberkuloze un piemeties tik smags klepus, ka Miržē to aizsūtīja uz pilsētas slimnīcu, kuŗas reģistros atrodams šāds ieraksts:

„1848. gada 9. aprīlī. — Mirusi pulksten trijos vakarā Svētā Šarla palatā, 8. gultā, apmēram divdesmit četri gadi veca puķu pārdevēja, dzimusi pariziete, dzīvesvieta 58 Sendenī priekšpilsētā. Ievietota 1848. gada 6. martā. Tuberkuloze."

Un tālāk? Mimi prototipa mirstīgās atliekas nonāca sekcijas galdā un beigās publiskā kopkapā. Jūtīgais dzejnieks un Mimi draugs Anrī Miržē pat nebija viņu slimnīcā apciemojis, nedz izvadījis pēdējā gaitā. Kā redzams, mūsu jaunajam reālistam savā romānā bija daudz kas jāpieromantizē.

Tik daudz par Mimi. Bet kā ar Mizetu? Īstā vārdā Marija Rū, ātras dabas un pagausa tikuma, viņa bija kāda valsts padomnieka draudzene un paša Engra modelis. Vai Avotam? Nē, Avotu Engrs darināja 1861. gadā, bet Miržē savu romānu laida klajā jau 1848. gadā. Vai varbūt Turku pirtij? Nē, to Engrs darināja pat vēl vēlāk, 1863. gadā. Vai Rīgas pilsētas mūzeju godinātājai Fornarinai*), Rafaēļa draudzenei? Arī ne, to Engrs veica 1813. gadā, kad Miržē vēl nebija dzimis. Tā mēs savu minēšanu varam turpināt līdz Engra L'Odalisque à l'Esclave, kuŗu tas gleznoja 1839. gadā. Jā, mūsu grizete**) Mizete varēja būt šīs gleznas modelis. Operā un lugā Mizete nav vecā Engra modelis, bet jaunā mākslinieka Marsela draudzene. Kas bija Marsels? Jauns cerīgs gleznotājs ar lielākām ambīcijām nekā talantu, vārdā Tabars, kuŗš bija iesūtījis Salonam savu Sarkanās jūras pāriešanu, bet noraidīts. To pašu gleznu, drusku pārkrāsojis, viņš iesniedza arī otrā gadā, šoreiz nosaucot par Rubikona pāriešanu, arī neveiksmīgi. Trešo gadu viņš gleznojumu pārvērta Berezinas pāriešanā un to atkal iesūtīja Salonam. Bet Laima nebija Mizete. Viņa arī šoreiz atteicās Marselam uzsmaidīt, līdz viņam nekas cits neatlika, ka savu kaleidoskopisko šedevru pārdot grabažniekam par 150 frankiem. Gleznojumā kobalta vien bija ieziests pāri par 50 franku vērtībā. Grabažnieks lika gleznojumam piegleznot tvaikoni un Salona trejkārt nosmādētais darbs beigās atrada miera ostu Café du Port de Marseille kā lietderīga izkārtne.

Un mūziķis Šonārs? Tas bija mūziķa Šona un fotografa-aeronauta Nadara sintetisks pārkausējums***).

Ar to tad nu lai arī atvadāmies no Miržē un Pučīni Parīzes, kas dažēji bija bijusi arī Kārļa Hūna Parīze, ļaujot atmiņu velvēs aizskanēt smeldzīgajai ārijai par salto Mimi rociņu: Che gelida manina...

LATVJU DZIESMU SVĒTKU KAROGA AUTORS

Karogs ir vadonības, draugu un ienaidnieku pazīšanas, saviešu pulcināšanas un vienjūtības zīmē.

(No kādas enciklopēdijas)

Alus mucas bija iztukšotas, Jāņu sieri notiesāti, līgotņu līgotnes izdziedātas, „zelta miglu rasodamas", noziedējušas noslēpumainās papardes. Noreibis un izgavilējies, Jānis atgriezies savās aizsaules mājās, pamezdams istabās un klētīs apvītušo lapu un ziedu vainagu paskumjo smaržu. Svētki nosvinēti. Un nu, kā parasti kopš gadsimtu simtiem, latvju zemei nāktos atgriezties darba dienā, un līgodziesmām jāapklust līdz nākamajiem Jāņiem. Bet šai 1873. gadā notika citādi. Tikko līgotnes bija apklusušas, jaunie latvju koŗi posās uz Rīgu — 34 no Vidzemes, 11 no Kurzemes — Pirmajiem latvju vispārējiem dziesmu svētkiem, 1003 dziedātāju... un pulka jo pulka gaidpilnu klausītāju.

Dziesmu svētkiem bija notikt Rīgā. Bija 1873. gada 26. jūnijs. Rīgas latviešu biedrības nams svētkiem rotāts. Biedrības runasvīri savas runas noruņājuši, pirmoreiz dziedātā Baumaņu Kārļa sacerētā Baltijas — īstenībā Latvijas — himna aizskanējusi. Tad, Tannheizera maršam atskanot, Rīgas, Vidzemes un Kurzemes pārstāvji svinību zālē ienesa I dziesmu svētku karogu.

Tāpat kā Latvju himna bija iecerēta reliģiskas lūgsnas formā, tā arī I latvju vispārējo dziesmu svētku karogs iecerēts ne laicīga, bet reliģiska karoga veidolā. Karogs bija piestiprināts pie kāta krustkoka pēc baznīcas karogu parauga, baznīcai to savukārt pārņemot no Tita Livija*) aprakstītā Romas kavalērijas karoga — vexillum.

Karoga pamata krāsa bija balta, apmales — tumši sarkanas. Apakšējā mala nosmailināta romiešu zobenveidīgā asmē; karoga virsdaļai pārkārts bārkstots pārsegs, uz kuŗa izšūts viens vārds: Lihgo. Karoga nosmailotajā apakšmalā datums: 26 juhnijā 1873.

Karogā redzams varena ozola stumbrs, pie tā no akmeņiem krauts altāris. Altāŗa priekšā liels sirms krīvu krīvs baltā gaŗā tērpā, ar ozola zaru paceltajā rokā, svētī dziedātājus un klausītājus. Ozola zars jaušami veido trejšķērsu krustu.

Valentīns Bērzkalns savā Latviešu dziesmu svētku vēsturē raksta, ka korogs darināts Leipcigā „pēc mākslinieka Kārļa Hūna meta."**) Tas bijis klāt visos latviešu vispārējos dziesmu svētkos, no pirmajiem 1873. gadā līdz pēdējiem neatkarīgajā Latvijā 1938. gadā.

Kādā garā un kādās cerībās Latvju pirmos vispārējos dziesmu svētkus rīkoja, to izteica ne vien dziedātāji dziesmās, bet arī svētku rīkotāji. Tā dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis Richards Tomsons***) pasludināja:

*) Engra glezna Rafaēls un Fornarīna.

**) Grizete no franču vārda „grisette", viegls, lēts audums, pārnestajā nozīmē meitenes, kas šos audumus valkāja: koķetas trūcīgu vecāku atvases.

***) Nadara atbrīvotajā darbnīcā, kā zināms, notika I impresionistu izstāde.

*) Tits Livijs, romiešu vēsturnieks un ķeizara Augusta draugs (59. g. pirms — 17. g. pēc Kristus).

**) Valentīns Bērzkalns, Latviešu dziesmu svētku vēsture, 1864—1940, Grāmatu Draugs, 1965; 65. lpp.

***) Richards Tomsons (1834—1884), tautas atmodas darbinieks, viens no Rīgas latviešu biedrības dibinātājiem un no 1870. gada līdz 1871. gadam arī tās priekšnieks. Bija galvenais Latviešu pirmo vispārējo dziesmu svētku organizētājs.

(Turpinājums sekos)

Tālivaldis Kļaukša

Tuvošanās mag

EDUARDA VINGRA

Sv. Jāņa baznīcas Toronto sarīkojumu telpās iekārtotā Eduarda Vingŗa ešļas gleznu izstāde, kuŗu slēdza 28. aprīlī, bija rūpīga darba rezultāts: gleznotājs, kuŗa darbus pirms pāris gadiem redzējām Latviešu namā, Toronto, šoreiz izstādei bija sagatavojis 42 gleznas, no kuŗām krietna daļa bija vidēji lieļs formātā. Būdams precīzs formu atveidotājs un tehniski pārvaldīdams lazūru, pigmentu, krāsu transparenci un arī necaurskatāmību, viņš ar neķlūdīgu roku tuvojas maģiskajam reālismam.

Raksturīgs Ed. Vingŗa paņēmiens ir priekšmetu stingrums resp. noslodze, svars un specifiskā forma, kas skatītājam nostājas acu priekšā it kā bez lēcas: neredz impresionistu sabiezināto gaisu, romantiķu nepabeigtību; vissekmīgāk šo, klusās dabās atrodamo priekšmetu stingrumu, viņš, manuprāt, pavelcis darbā „Kapteiņa galds", vienā no izstādes darbu visdārgāk novērtajiem audekliem. Violeti brūnos un dzeltenos toņos viņš rāda precīzu kompoziciju ar raksturīgo statueti, nelielu figūriņu. Šīm figūrām mākslinieka darbos bieži ir austrumniecisks motīvs, kas vēl spilgtāk izteicas darbā „Austrumi satiekas ar rietumiem", kur redzam klusās dabas žanra kompozicijā nelielu Budas statuju, brunurupuci, milzīgu vēzi un dažus misiņa piederumus, kas varētu būt pīpes fragmenti. Mākslinieku var apbrīnot par šo tik grūto elementu salikšanu interesantā kompozicijā.

Kāds pazīstams kanadiešu kollekcionārs man reiz izteicās, ka Vācijā saticis gleznotāju (kuŗa darbus man bija izdevība redzēt, un tie savā zinā bija mazliet radniecīgi Vingŗa paņēmienam), kam visielākās grūtības esot atrast labu kompoziciju; to mēģinot, paejot nedēļas; pati gleznošana pēc tam esot tikai vairs sekundāra.

Ar šo piemēru gribētu tikai pasvītrot kompozicijas grūtības, kas pastāv, gleznojot tik reali un romantiski konkrēti, kā to dara Vingris: ekspresionists tik viegli var izlīdzēties ar pāris ieskvīkājumiem un sabužinājumiem, optiski- var skatītāja acis aizcelt citā virzienā.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIEN

sestdien, 11 maijā, plkst. 7.30
Parkdale Collegiate, 209 James

Montrealas vīru koris „J
dir. Daumants Vitol

Atsevišķas ieejas kartes $3, stude

(8. turpinājums)

— Nezināju, ka tu arī būsi, — Uldis tījās Brunī. — Ilga neteica, ka tu apsol Vai Erika arī?

— Skaidrs. Mums te randiņi, — Bru — Man šodien bija pēdējais pārbaudīj ņai šī nedēļas nogale brīva. Tā tu re laulātie, katrs no sava valsts stūŗa nā tiksies uz neitrālas zemes, pie baŗāti k diem, kur tek viskijs, džins un citi sm ni. Ko tu sūknē?

— Apakšā Grieze brūvē. Un tad stei kā faraona dzērienu devējs pa kāpnēm lejā, augšā — lejā. Augšā ar pilniem, šiem traukiem. Bet ja tev slāpst, ta pašam pakaļ. Lejā Monika ar Rudīti galdu. Mājas mātei roka ievainota.

—Tad jau Erika varēs rādīt savu mā nis skatījās pāri citu galvām, lai ie kādu pazīstamu. — Lai notiek: kāpsi

Bet Uldis tālu netika, Ilga viņu elkoņa.

— Uldi, draudziņ, — viņa smaidīja, kavē laiku Kalnupes kundzei. Vincents, nav tur, kur viņam jābūt. Tagad vi

Tālivaldis Ķikauka

Tuvošanās māģiskajam reālismam

EDUARDA VINGRA GLEZNU IZSTĀDE TORONTO

Sv. Jāņa baznīcas Toronto sarīkojumu telpās iekārtotā Eduarda Vingra eļļas gleznu izstāde, kuru slēdza 28. aprīlī, bija rūpīga darba rezultāts: gleznotājs, kuŗa darbus pirms pāris gadiem redzējām Latviešu namā, Toronto, šoreiz izstādei bija sagatavojis 42 gleznas, no kuŗām krietna daļa bija vidēji liela formātā. Būdams precīzs formu atveidotājs un tehniski pārvaldīdams lazūru, pigmentu, krāsu transparenci un arī necaurskatāmību, viņš ar neķļūdīgu roku tuvojas māģiskajam reālismam.

Raksturīgs Ed. Vingra paņēmiens ir priekšmetu stingrums resp. noslodze, svars un specifiskā forma, kas skatītājam nostājas acu priekšā it kā bez lēcas; neredz impresionistu sabiezināto gaisu, romantiķu nepabeigtību; vissekmīgāk šo, klusās dabās atrodamo priekšmetu stingrumu, viņš, manuprāt, paveicis darbā „Kapteiņa galds", vienā no izstādes darbu visdārgāk nocenotajiem audekliem. Violeti brūnos un dzeltenos toņos viņš rāda precīzu kompoziciju ar raksturīgo statueti, nelielu figūriņu. Šīm figūrām mākslinieka darbos bieži ir austrumnieciska motīvs, kas vēl spilgtāk izteicas darbā „Austrumi satiekas ar rietumiem", kur redzam klusās dabas žanra kompozicijā nelielu Budas statuju, bruņurupuci, milzīgu vēzi un dažus misiņa piederumus, kas varētu būt pīpes fragmenti. Mākslinieku var apbrīnot par šo tik grūto elementu salikšanu interesantā kompozicijā.

Kāds pazīstams kanadiešu kollekcionārs man reiz izteicās, ka Vācijā saticis gleznotāju (kuŗa darbus man bija izdevība redzēt, un tie savā ziņā bija mazliet radnieciģi Vingra paņēmienam), kam vislielākās grūtības esot atrast labu kompoziciju; to mēģinot, paejot nedēļas; pati gleznošana pēc tam esot tikai vairs sekundāra.

Ar šo piemēru gribētu tikai pasvītrot kompozicijas grūtības, kas pastāv, gleznojot tik reāli un romantiski konkrēti, kā to dara Vingris: ekspresionists tik viegli var izlīdzēties ar pāris iešvīkājumiem un sabužinājumiem, optiski var skatītāja acis aizcelt citā virzienā.

Blakus kluso dabu audekliem izstādē redzamu vietu ieņem portreti, galvenokārt sievietes, kuŗu sejām piemita kaut kas perlamutriski īpats, nopulēts, turpat jau ar statujas stingrumu sasaistīts traktējums, neredzot otas rakstu nemaz, un tā tuvojoties fotografiskam gaismēnu saliedējumam. Rūpība, ar kādu gleznotājs nootējis ikvienu seju, tuvojas jau sirreālismam un atsauca atmiņā Salvadora Dali epidermisko kroku zināšanu; tai pašā laikā maza deformācija figūras anatomiskajā atveidojumā netraucēja nemaz, pat vēl vairāk — mākslinieks, ja vien gribētu, varētu atļauties palielināt un samazināt gleznojamā objekta samērus.

„Ievas Neimanes portrets" bija šāds romantiski reāls gleznojums, mistiski blīvs, tiešs, statiski novietots, bet it kā tuvodamies skatītājam, tātad — paradoksāls savā efektā; šī specifiskā gravitācija rāda kaut ko līdzīgu psīchiskam transam, vai labāk — portretam ir traumātisks duālisms: likās, ka modelis būtu sastindzis psīchoanalitiskā seansā.

Portreti, kā, piemēram „A. Stockwood" un „G. Zūlis", būdami brīvāki savā izteiksmē, nelikās tik sasprindzināti kā „Ievas Neimanes portrets"; bija, varbūt, gleznieciski vairāk atraisīti, taču ne jau tādēļ intriģējošāki.

Paņēmiens, ko vēlētos redzēt vairāk, ir teicamā audumu un faktūru traktēšana, kā, piemēram, „Laumas Kaliņas portretā", kur moleja apģērba raksts, ornamenti kļūst par trijdimensionālu, turpat vai taustāmi reālu vielu. Te māģiskais reālisms jau sāk pastāvēt eō ipso un liek atcerēties franču romantiķus, piemēram Engrū, Davīdu u. c.

Vingra darbos sastopam stilizāciju un īpatu formālismu, kas izaug no fotografiskā reālisma, bet formu sakarā kļūst par „lielākam pekā dzīvē" ainām, kuŗas ir it kā hermētiski noslēgtās.

Blakus šiem intensīvi darinātajiem portretiem un klusajām dabām bija darbi, kuŗi „atpūtināja" un bija vairāk dekorātīvi: efektīvās „Baltās puķes" vai „Indonēzijas ūdens lilijas". Mazāk oriģināli bija Rīgas skati, kuŗi šķita darināti latvisko savrupmāju sienām.

Visumā izstāde bija ļoti intriģējoša un liecināja, ka blakus tīri gleznieciskajām problēmām briedinātās kompozicijas piesātinātas ar psīcholoģiski komplicētām analitiskām aptverēm, kuŗas bija paticami iedarbīgas. Nevar nepieminēt arī greznos logatus, paša gleznotāja rūpīgi grieztus, grebtus un attiecīgi patinētus.

Rita Gāle

PRESES BALLĒ

Viņa aizslīd kā papīra eņģelis,
nepieskardamās it nekam —
stīgas trinkšķina trako jaktī,
danča tracināti,
mēs izkūstam sviedros
un laipnībā —
viņa aizslīd
pa blāzmainiem spoguļiem
ļaļā dimensijā,
kur iekļūt var vīra dzeja,
bērnu saucieni,
uguņu atblāzmas, atblāzmas,
atblāzmas.

Eduards Ramats

Jauno mākslinieku koncerts Čikagā

Ceturtajā abonementa koncertā Čikagā piedalījās vijolnieks Ēriks Kļaviņš un pianists Uga Grants, abi ar respektējamu mākslinieciska gatavību. Ē. Kļaviņš beidzis Melburnas konservātoriju pie prof. Borisa Štupela un tagad spēlē vijoli Milvoku simfoniskajā orķestrī. Uga Grants jau 14 gadu vecumā sācis klavierspēli Curtis mūzikas institūtā, vēlāk papildinājies Baltimoras konservātorijā pie prof. Konrāda Volfa un Leona Fleiches. Viņš jau pazīstams ar koncertiem amerikāņu sabiedrībā.

Rūpīga pieeja mūzikālo darbu atskaņojumos bija vērojama arī šai koncertā. Mocarta Si-bemola koncerts vijolei un klavierēm savā apdarē ir diezgan prasīgs kā vienam, tā otram instrumentam. Atskaņojumā sonāta precīzi, izcelot pa iespaidīgai puantei kā vijoles, tā klavieru partijā. Vietumis gan klavieru pavadījums varēja būt klusāks. Vijoles lociņa vadībā Kļaviņam kupli un sulīgi skan vidējie un zemākie toņi, bet augstākajā pozicijā gribētos saklausīt vairāk dzidruma. Satura veidojums bija aizrautīgs un dzīvs. Netrūka aplausu un ziedu.

Solo priekšnesumam Uga Grants bija izvēlējies Lista sonātu si - bēmola minorā. Sava laika ievērojamais pianists - komponists Lists, pats virtuozs spēles tehnikā, savos klavieru darbos tehniku uzskatīja par līdzekli kompozicijas satura veidojumam, kas jāatrisina pašam pianistam darbu atskaņojot.

Techniskajā plāksnē Uga Grants labi izcēla komponista nodomus. Brīžiem spēle risinājās spēcīgā drāmatiskā uzliesmojumā. Bet šai uzliesmojumā palaikam zuda vadošie motīvi, īpaši kreisajā rokā. Visumā atskaņojums tomēr raisījās aizraujoši, un suminājumi bija lieli. Piedevā dzirdējām Šopēna Nokturnu do - dieza minorā.

Koncertu pabeidza ar Mendelsona duetu mi - minorā vijolei un klaiverēm. Saliedētā spēle ar raksturīgiem motīvu akcentējumiem kā vienā, tā otrā instrumentā guva dzīvu atsaucību klausītājos. Piedevā vēl dzirdējām K. Dancha „Rezignāciju" vijolei un klavierēm.

Koncerts bija labi apmeklēts; klausītāju vidū daudz jaunatnes, kuŗa liekas, arvien vairāk sāk pievērsties kultūrāliem pasākumiem.

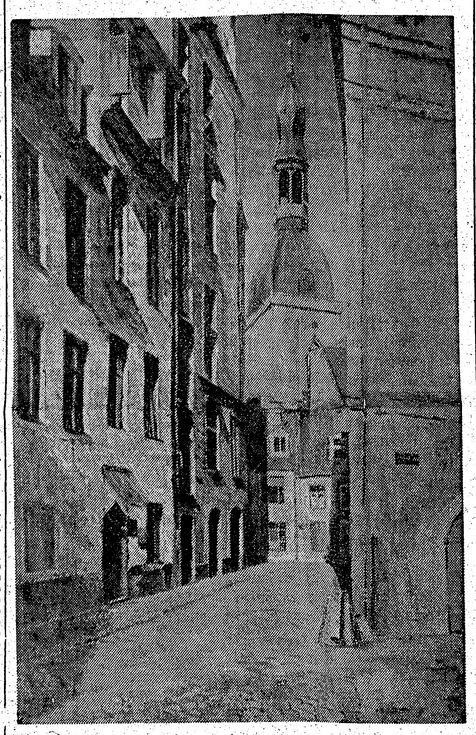

Eduarda Vingra gleznā „Doma baznīca Rīgā". Foto: J. Līgers

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS KONCERTS

sestdien, 11 maijā, plkst. 7.30 vakarā
Parkdale Collegiate, 209 Jameson Ave.

Montrealas vīru koris JUNDA
dir. Daumants Vītols.

Atsevišķas ieejas kartes $3, studentiem $1.50.

Imants Sakss

Ernesta Brusubārdas piemiņai

(5. 8. 1880. — 22. 4. 1968.)

Mīlvokos 22. aprīlī mūžīgā mierā aizgājis latviešu ievērojamais mūzikas darbinieks Ernests Brusubārda, seniors. Mūža otrā pusē latviešu tauta viņu vairāk pazina kā koŗa diriģentu. Šis koris lepni nesa sava vadītāja vārdu.

Brusubārdas koŗa pirmsākums meklējams jau 1930. gada rudenī, kad „Jaunāko Ziņu" darbinieki sāka organizēt savu kori laikraksta mūzikas kritiķa E. Brusubārdas vadībā. Pirmo atklāto koncertu koris deva 1931. gada pavasarī Latvijas konservātorijas zālē, tātad — dažas nedēļas pirms 7. vispārējiem dziesmu svētkiem Rīgā. Pirms minētā koncerta koris nolēma pieņemt Brusubārdas vārdu. Sākot ar 1931. gadu, koris piedalījās visos dziesmu svētkos Rīgā ar prāvu dziedātāju skaitu; daudz dziedāja Rīgas radiofonā, tāpat devis daudz koncertu vairākos Latvijas novados, seviški Zemgalē un Kurzemē. Kaut otrs pasaules karš izklīdināja daudzus latviešu koŗus, Brusubārdas koris savu darbību visai drīz atjaunoja Vācijā un vēlāk, 1952. gadā, arī šai kontinentā, Milvokos, piedalīdamies visos ASV un Kanadas latviešu dziesmu svētkos, kā arī sniegdams koncertus un kuplinādams dievkalpojumus un laicīgus sarīkojumus tuvākajai latviešu sabiedrībai. No minētā redzam, ka pat cienījamā vecumā Ernests Brusubārda nav domājis par pelnīto atpūtu, bet gan stājies atkal koŗu vadoņu ierindā, lai kalpotu latviešu mākslai tad, kad tas visvairāk vajadzīgs.

Jāatzīstas, ka neesmu klausījies Brusubārdas koŗa priekšnesumus svešuma brīvībā, kaut no mana sīkā dziesmu krājuma Brusubārdas koris kādu bija skandinājis savos koncertos. Nespriežot par viņa panākumiem koŗa priekšā, jāliecina tomēr, ka koŗu darbā liela nozīme piekrīt diriģentu izturībai dažādās koŗa baltās un nebaltās dienās. To Brusubārda darīja līdz pēdējai iespējai. Vēl vairāk! Viņš sagatavoja un savā vietā atstāja koŗu — savu dēlu Ernestu jun., par kuŗa sekmēm visi priecājāmies pērnā gada vasaras dziesmu dienā Gaŗezerā. Tas lai kļūtu par godājamu piemēru visiem latviešu koŗiem svešumā, jo mēs nedzīvojam un nedziedam vienai dienai. Par šo Brusubārdas paša izveidzīgo un atbildības pilno darbu latviešu dziedātāji viņam palika parādā visizjustāko un dziļāko pateicību.

1958. gada dziesmu svētku laikā Ņujorkā gadījās sēdēt vecākajam kollēgam blakus. Pāris dziesmas negāja, kā bija rakstīts un domāts. Brusubārda laipni pasmaidīja un noteica: „Nu redz', kā šovakar neiet, pat Ādolfam neiet!" Viņa balsī tomēr izskanēja saprotošs spriedums, kas varēja būt vienlīdzīgs optimismam. „Lai vairojas prieks," viņš; Skalbem līdzīgi, būtu noteicis. Te nu ienāca prātā Brusubārdas otra nozīmīgā darbība — mūzikas kritiķis.

Daudzus gadus viņš darbojās par mūzikas kritiķi laikrakstā „Jaunākās Ziņas", kas pavisam nevarēja būt viegls darbs. Bija jāuzmin izdevēja patika un nepatika, kaut kādā mērā paturot tomēr arī savu recenzenta cieņu. Te pagadījās arī pa nepatikamākam momentam, piemēram, Marisa Vētras sitiens, kam nebija personīga, bet simboliska nozīme. Brusubārdas kritikas visumā bija laipnas, saprotošas, piedevīgas, kaut arī vienu otru vēl šodien pārlasot, varēja palikt iespaids, ka viņa ausij maz kas pagājis garām. Īpatas tās kļuva ar savu ļoti vienkāršo, visiem latviešiem saprotamo valodu, pilnīgi pretēji dažiem viņa laika biedriem, kuŗi kādreiz sasniedza lielu veiklību svešvārdu un tukšu frāžu lietošanā. Laika biedri liecinājuši, ka Brusubārdam nav bijis daudz ienaidnieku ne kollēgu, ne kritizējamo pulkā. Visam viņš tuvojies ar zināmu lēnprātību, mierīgumu un draudzīgumu, ja arī lietas bija gājušas visai nepieņemamā virzienā.

Vērojot mūsdienu mūzikologu absolūtos spriedumus, nāk prātā Melngaiļa teiciens par savu koŗa dziesmu „Saki jel, saulīte". Noklausījies draugu gudros tērgājumus par dziesmas faktūru u. t. t.,lielais meistars velnišķīgi pateicis: „Nē, te ir domāta saeima!" Šai salīdzinājumā godīgi un patiesi varēja būt arī Brusubārdas spriedumu, ka tāda un tāda dziesma skanēja jauki, tāds un tāds vijoļkoncerts bija pati-

(Nobeigums 5 lpp.)

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Mazputniņš" Nr. 112, mēneša raksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē, aprīļa burtnīca, apgāda Ceļinieks izdevums, atb. redaktors Dr. L. Streips, 36 lpp.

PANDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(6. turpinājums)

— Nezināju, ka tu arī būsi, — Uldis līksmi skatījās Brunī. — Ilga neteica, ka tu apsolījis braukt. Vai Erika arī?

— Skaidrs. Mums te randiņš, — Brunis smējās. — Man šodien bija pēdējais pārbaudījums, un viņai šī nedēļas nogale brīva. Tā tu redzi — divi laulātie, katrs no sava valsts stūŗa nākdams, satiksies uz neitrālas zemes, pie baŗāti klātiem galdiem, kur tek viskijs, džins un citi smalki dzērieni. Ko tu sūknē?

— Apakšā Grieze brūvē. Un tad steigā visu laiku kā faraona dzērienu devējs pa kāpnēm augšā — lejā, augšā — lejā. Augšā ar pilniem, lejā ar tukšiem traukiem. Bet ja tev slāpst, tad labāk iet pašam pakaļ. Lejā Monika ar Rudīti kārto ēdienu galdu. Mājas mātei roka ievainota.

—Tad jau Erika varēs rādīt savu mākslu, — Brunis skatījās pāri citu galvām, lai ieraudzītu vēl kādu pazīstamu. — Lai notiek: kāpsim lejā!

Bet Uldis tālu netika, Ilga viņu satvēra aiz elkoņa.

— Uldi, draudziņ, — viņa smaidīja, — nāc, pakavē laiku Kalnupes kundzei. Vincents, kā parasti, nav tur, kur viņam jābūt. Tagad viņš plančājas ar dzeŗamiem, bet viesi gaŗlaikojas. Tev vienīgajam vēl ir īsta seno laiku šnite!

Negribīgi Uldis paklausīja. Labāk būtu paticis patriekties ar vairākus mēnešus neredzēto Bruni.

Tikai tad, kad Ilga viņu bija pievedusi un atstājusi pie Kalnupa kundzes, Uldis iedomāja, ka Ilga viņa kreiso elkoni bija satvērusi ar savu labo roku un ka tvēriens bija stingrs un cietš — nemaz tāds, kādam vajadzēja būt slimas rokas pieskārienam.

— Kalnupes kundze, — Uldis noskatījās aizejošajai Ilgai pakaļ, — vai jūs ticat brīnumiem?

— Kāpēc? — Kalnupe bija neliela auguma, paresna, omulīga dāma, par kuŗu klīda runas, ka viņa ir viena no retajām, kas citam nevēl ļauna.

— Tāpat. Lai uzsāktu sarunu. Ja jūs ticat brīnumiem, tad pašreiz vienu tādu redzējāt.

— To, kā daiļā mājas māte izšķīra divus draugus?

— Kā tā? — Uldis jautāja. — Ak tā! Jā, tas arī. Bet īstais brīnums bija cits. Slimā roka pēkšņi likās izveseļojusies! Jums tā neškita?

Kalnupes kundze brīdi skatījās Birnī; tad viņas seja noskaidrojās.

— Jā? — Viņa piemiedza acis, lai labāk varētu redzēt tālumā stāvošo Ilgu. — Jā, laikam gan....

Bet Kalnupes domas pašreiz tik daudz nesaistīja Ilga. Viņu nodarbināja cits jautājums.

— Birņa kungs, jūs pazīstat jelgavniekus. Tā ir?

— Dažus.

— Jūs taču pats esat jelgavnieks! Sakiet, kas Krape par cilvēku?

— Griezes kundzes nelaika otra vīra pirmās sievas dēls? — Uldis smaidīja.

— Kārlis. Man viņas radu raksti par sarežģītiem.

— Kam jums tas jāzina? Kārlis ir... Man par viņu nekas negātīvs nav sakāms.

— Bet labs arī ne?

— Jelgavā viņu nepazinu. Šeit mēs kādu laiku kopā cirtām mežus, bet tomēr pazīstu pārāk maz, lai varētu spriest. Kāpēc jūs par viņu jautājat?

— Viņš pirms divi stundām atbrauca pie mums, pierunāja Liju braukt līdz un abi aizdrāzās. Jauns, sarkans auto. Protams, vaļējs. Solījās būt šeit laikā, bet nav. Man sirds pavisam nemierīga.

— Viņš pārnakšņos pie mums. Jauns auto? — Uldis smējās. — Tādā gadījumā nav brīnums, ka gribēja jaunai dāmai izrādīt tā ātrumu. Un ja vēl vaļējs — tad jau pavisam! Padomājiet: vējš svilpo gar ausīm, blakus jauns, izskatīgs puisis, vai arī otrādi: blakus jauna, daiļa meiča... Vai nebūtu jauki, ja arī mēs vēlreiz varētu būt jauni? Vai jūs būtu rīkojusies citādi? Vai jūs steigtos uz viesībām, kur veci ļaudis runās par pagātni? Jūs arī labāk gribētu jaunā sarkanā konvertiblā joņot pa kalniem un lejām un ļaut brašam puisim turēt jūsu roku.

— Redziet, tieši no tā es bīstos: ka viņš netur stūri, bet Lijas roku. Un tā notiek nelaimes.

— Tas tiesa, — Uldis pasmaidīja. — Roku turēšana ir daudzu nelaimju sākums.

— Jūs, Birņa kungs, mani tiši pārprotat! Es runāju par to, ka auto ir bīstams rīks. Ļoti bīstams.

— Taisnība, Kalnupes kundze. Bija jau tikai mēļošana. Bet tiešām, nedomāju, ka jums vajadzētu nervozēt. Kārlis ir labs braucējs. Protams, nelaime var gadīties katram, bet statistika rāda, ka....Lai paliek statistika, skatieties uz durvīm — tur viņi abi stāv.

Kalnupes sejā atplaiksnīja smaids, bet tūlīt to nomainīja aizdomīgas mātes trauksmes pilna modrība. Viņa pameta Uldi un aizsteidzās pāri telpai pie meitas. Uldis brīdi noskatījās savai īslaicīgajai sarunu biedrei pakaļ, pasmīnēja un devās uz dārzu. Viņu neinteresēja ne Lija, ne Kārlis, ne Kalnupes rūpes. Dārza durvīs stāvēja Ilga ar Kalnupu un dzīvi sarunājās.

— Tev roka labāka? — Uldis Birnis pārtrauca sarunu.

— Sāk atlabt. Nu jau varu pat glāzi noturēt! — Ilga rādīja. — Bet vakar gan — visu dienu un šodien priekšpusdienā....Neciešami!

— Tad jau Erikai vairs darba nebūs, — Uldis teica. — Viņa drīz ieradīšoties, un mēs ar Bruni nospriedām, ka uzdosim viņai tevi izārstēt. Jums zālājs labi sadīdzis, — viņš pārgāja uz citu tematu.

— Vincents jau arī katru dienu laista. Kopj un uzmana vairāk par savu sievu.

— Pēc novārtā pamestas tu gan neizskaties, — Uldis pārlaida acis Ilgas augumam.

— Tu domā? — Ilga skatienu pamanīja un valšķīgi pagrozījās. — Vai es tev vēl vienmēr varētu patikt?

— Kalnups paskatījās Uldī.

Ilga bija ievērojusi Kalnupa jautātājas acis.

(Turpinājums sekos)

Izraudzīts Baznīcas virsvaldes prezidijs

JAUNĀS LATVIJAS EV.-LUT. BAZNĪCAS VIRSVALDES PIRMĀ PLENĀRSĒDE TORONTO BŪS ĻOTI NOZĪMĪGS NOTIKUMS

Laikā no 10. — 14. maijam Toronto notiks jaunās Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldes plēnārsēde, kuŗa vērtējama par ļoti nozīmīgu notikumu, jo šī būs pirmā reize, kad pulcēsies jaunās un pārveidotās Baznīcas virsvaldes locekļi, no kuŗiem daļa ievēlēta, jaunā archibīskapa A. Lūša vadībā. Nozīmīgs šis notikums arī tādēļ, ka, paredzams, ieradīsies visi 22 garīgie un laicīgie locekļi no 3 kontinentiem — Amerikas, Austrālijas un Eiropas.

Jaunās Baznīcas virsvaldes sastāvs mūsu laikrakstā jau ziņots. Tajā ir 10 garīgo un 12 laicīgo locekļu, no kuŗiem 15 dzīvo Ziemeļamerikā. Tālākais ceļš jāmēro prāv. A. Grosbacham no Austrālijas, bet no Eiropas gaida 6 virsvaldes locekļus — prāv. E. Roziti un R. Liepiņu no Vācijas, prāv. R. Mužiķu un J. Pagegli no Anglijas, prāv. J. Teriņu un L. Kanderu no Zviedrijas. Austrālijas laicīgais pārstāvis ir A. Ļūļa, kas dzīvo ASV. Kanada bez archibīskapa ir dzīvesvieta vēl diviem virsvaldes locekļiem — prāv. V. Šēferam (Montreal) un R. Rozem (Toronto) Visi pārējie virsvaldes locekļi dzīvo ASV: prāvesti A. Veinbergs, K. Birznieks, A. Ernstsons un J. Turks, P. Eglītis, J. Bergmanis, V. Gobiņš, E. Leimanis, J. Robiņš, A. Rumpēters un A. Rūsis.

Tā kā plēnārsēdē iztirzājami daudzi baznīcas darba jautājumi un specifiskas problēmas, kuŗas radījusi trimdas baznīcas situācija un pašreizējais laikmets, archibīskaps visiem virsvaldes locekļiem jau februārī izsūtījis ierosinājumus un materiālus 30 apspriežamajiem jautājumiem, kuŗi iekļauti vairākos virstematos. Pārrunas skars baznīcas satversmi, virsvaldes uzbūvi, LELDAAs un virsvaldes attieksmes, draudžu disciplīnu, latviešu baznīcas piedalīšanos starptautiskajās organizācijās u. c. Tāpat speciāli apspriedīs baznīcas šodienas un nākotnes uzdevumus, vienību, administrāciju un saimniecību.

Plēnārsēdi 10. maijā Sv. Jāņa baznīcas telpās atklās pašreizējais Baznīcas virsvaldes prezidents zv. adv. P. Eglītis ar runu un archibīskaps A. Lūsis ar ziņojumu par baznīcas problēmām un iespējām nākotnē. Pirmās darba sēdes virstemats būs „Mūsu baznīca šodien un skatiens rītdienā". Šai sēdē paredzēti arī atsevišķo trimdas zemju baznīcas resp. draudžu pārvalžu priekšnieku ziņojumi. Vakarā archibīskaps rīkos pieņemšanu virsvaldes locekļiem, kā arī draudžu un laicīgo organizāciju vadītājiem.

Otras, 11. maija, darba sēdes virstemats izraudzīts „Baznīcas vienība". Šī sēde notiks Sv. Andreja baznīcas telpās. Pievakarē paredzētas dažādu komisiju sēdes. 12. maijā plkst. 11 rītā notiks svinīgs publisks dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā, piedaloties visiem virsvaldes locekļiem. Šai dienā iecerēts izbraukumos apmeklēt Toronto ev.-lut. draudžu lauku īpašumus Sidrabeni, Saulaini un Tālavu, bet, ja abās iepriekšējās sēdēs būs pietrūcis laika visu jautājumu pietiekamai iztirzāšanai, tad sēdē būs jāsanāk arī šai dienā.

Pirmdienas un otrdienas sēdes atkal risināsies Sv. Jāņa baznīcas telpās. 13. maijam virstemats ir „Baznīcas sūtība svešumā", kuŗa ietvaros pārrunās trimdas un dzimtenes baznīcas attieksmes, palīdzību okupētās Latvijas baznīcai un dzimtenes apciemojumus, kā arī pret baznīcu vērstās ietekmes trimdas dzīvē. Darba kārtā būs arī latviešu trimdas baznīcas attieksmes ar Pasaules luterāņu federāciju (LWF) un Pasaules baznīcu padomi (WCC). Par ārmisijas darbu referēs LELDAAs ārmisijas darba vadītājs māc. J. Vējiņš no Bafalo. Apspriedīs arī vēl citus jautājumus — baznīcas finansiālo stāvokli un saimniecību, baznīcas literatūru, virsvaldes piedalīšanos garīgo rakstu apgādā, jaunatnes lietas u. c., referējot P. Eglītim, A. Ļūļam, māc. E. Ķiplokam un māc. P. Nesaulem.

Plēnārsēdes pēdējās dienas, 14. maijā, virstemats „Mūsu baznīca un tās administrācija" ietvers bez cita arī draudžu disciplīnas jautājumus. Sēdes noslēgumā izraudzīs jaunās Baznīcas virsvaldes prezidiju.

Pēc katras darba sēdes referātiem, debatēm un izteiktajiem ierosinājumiem pieņems attiecīgas rezolūcijas.

Kā visas mācītāju un draudžu darbinieku sapulces un baznīcas konferences, arī baznīcas virsvaldes sēdes būs slēgtas, nepieļaižot arī preses pārstāvjus. Tādēļ mūsu redakcija nezina, kad un cik plaši būs iespējams sniegt plēnārsēdes norises - atreferējumu un lēmumus, jo tas atkarīgs no tā, kad saņemsim plēnārsēdes „komunikē", preses biļetenu vai cita veida publicēšanai atļautus materiālus.

Rd.

Žanis Ziemelis darbā, izgatavojot Kanadas DV valdes pasūtinātās balvas pretkomūnisma cīnītājiem, kuŗas piešķirs izcilākajiem darbiniekiem ārējās informācijas laukā — divas ASV un vienu Kanadā. — Stūrī pa labi: Uģis Ziemelis, kas šai mācību gadā izpelnījies divus augstākos apbalvojumus.

Foto: J. Gailītis

Garāža latviskos rakstos

TĀS ĪPAŠNIEKS GATAVO BALVAS PRETKOMŪNISMA CĪNĪTĀJIEM

Amerikāniskajam dzīves veidam un steigai jau piemērojušies daudzi latvieši, kas sen pagriezuši muguras visam latviskajam un savu dzīvi ievirzījuši personīgi materiālā plāksnē. Vēl tomēr gadās sastapt arī tādu latvieti, kas līdztekus eksistences darbam ne vien ziedo daudz laika latviskajai ģimenei un sabiedrībai, bet vaļas brīžos it kā iegrimst tautas tradiciju pasaulē, tā savai svešuma dzīvei dodot jēgu.

Tāds ir Žanis Ziemelis, kas jau 20 gadu dzīvo Hamiltonā un strādā vietējā dzelzs rūpniecībā. Viņš ir kluss darba rūķis un jau no mazatnes, dzīvodams Liepājas apkaimē, saaudzis ar latviešu tautas tradicijām un patiešām iemīļējis to krāšņo rakstu bagātību.

Žanis Ziemelis ik brīvajā brīdī nodarbojas ar kokgriešanu, iemūžinot tautiskos ornamentus. Viņa māja, kuŗa atrodas Hamiltonas kalnā (785 Upper Wellington St.,), saista uzmanību ar pašu īpašnieka roku darbu: garāžas durvis izrotātas kokgriezuma aplikācijām pēc mākslinieka H. Merca meta. Šo kapitāldarbu Ž. Ziemelis paveicis vienā vasarā pirms vairākiem gadiem.

Nesen Ž. Ziemelis pēc mākslinieces Zentas Polas meta izgatavojis Kanadas DV valdes pasūtinātās trīs balvas, kuŗas domātas mūsu izcilāko pretkomūnisma cīnītāju apbalvošanai. Viņa kokgriezēja māksla, kuŗu mācījies pie H. Merca Vācijā, labi pazīstama jau plašā Hamiltonas apkārtnē: daudzās latviešu un kanadiešu mājās goda vieta ierādītā Ž. Ziemeļa darinātajiem un ar latviskiem rakstiem rotātajiem alus kausiem, pavārnīcām, šķīvjiem, pūra lādēm, ķeblišiem u.c. Bieži latviešu organizācijas saņēmušas viņa dāvinājumus mantu izlozēm un īpašiem gadījumiem.

Žanis Ziemelis ar dzīvesbiedri Emīliju audzina dēlu Uģi, kas jau izpelnījies Kanadas skautu organizācijas augstāko apbalvojumu — karalienes skauta pakāpi. Viņš ir aktīvs dižskauts arī latviešu jaunāko un mazskautu vadītājs Aiviekstes skautu vienībā Hmiltonā, beidzis vietējo latviešu skolu un darbojas jaunatnes publiņā Rota. Šajās dienās Hamiltonas kanadiešu laikrakstā bija ievietots Uģa Ziemeļa uzņēmums ar gaŗāku aprakstu par viņa izcilajām sekmēm mācībās Hill Park ģimnazijā Hamiltonā.

Uģis (skolā viņu sauc otrā vārdā par Oskaru) Ziemelis, mācoties ģimnazijas 3. klasē un apmeklējot speciālas lekcijas Kanadas karaliskajā institūtā Toronto, uzrakstījis eseju par meteoritiem, ar to iegūstot 1. vietu visas Kanadas mērogā 267 konkurentu vidū. Kā apbalvojumu viņš saņēmis 50 dol., kā arī izpelnījies stipendiju 1000 dol. apmērā, lai varētu piedalīties Lēkfildas kolledžas Piterboro un Karltona universitātes Otavā zinātņu fakultātes rīkotos 6 nedēļu kursos. Šai mācību gadā Uģis Ziemelis saņēmis arī citus apbalvojumus: 50 dol. par teicamām sekmēm 4 techniskos priekšmetos skolā, kā arī H. Bērka (Henry Burk) balvu par laba organizātora spējām un priekšzīmīgu Kanadas pilsoņa stāju. Viņš savā klasē ir viens no labākajiem skolēniem ar 80% caurmēru un noteikti apņēmies apmeklēt universitāti, lai izglītotos zinātnisko pētījumu laukā.

T. G.

Kanadas valdības atbalsts trimdas skautiem

LATVIEŠU SKAUTU UN GAIDU LIELO NOMETNI 1972. GADĀ ORGANIZĒS KANADA

Kad pirms diviem gadiem sākās ciešāka sadarbība starp latviešu, igauņu, lietuviešu, ungāru, poļu un ukraiņu skautu organizācijām, tā tūlīt ieguva Kanadas valdības ievērību. Pirmajai šo tautību skautu kopīgajai nometnei pagājušajā gadā valdība piešķīra 3500 dol. pabalstu, bet vairākus skautu vadītājus, kuŗiem lielākie nopelni šīs sadarbības izveidošanā, apbalvoja ar Kanadas godazīmēm.

Šogad Kanadas valdība Trimdas skautu apvienībai piešķīrusi 6500 dol., lai 70 skautiem un vadītājiem būtu iespējams apceļot Kanadas skaistākās vietas no Toronto līdz Kalgarijai. Paredzēta arī vairāku dienu uzturēšanās skaistajos Rokiju kalnos pie Banfas.

Brauciens paredzēts laikā no 10. — 24. augustam. Vilcienu un autobusu kopīgā izmaksa šim ceļojumam ir apm. 110 dol. katram dalībniekam, bet Kanadas valdība no šīs summas sedz 92 dol. Atlikums jāsamaksā pašiem brauciena dalībniekiem, pieskaitot apm. 90 dol. uzturam, apdrošināšanai un pārnakšņošanai. Eventuālo atlikumu pēc brauciena sadalīs proporcionāli dalībnieku skaitam un atmaksās. Piedalīties var visi skauti, kas sasnieguši pilnu 14 gadu vecumu. Šī ir lieliska izdevība arī latviešu skautiem apceļot Kanadu, tikpat kā nekā nemaksājot par transportu.

Tuvāka informācija un pieteikšanās pie Kanadas latviešu skautu jendas starptautisko sakaru nozares vadītāja Edmunda Ozola — 18 Shaver Ave, N. Islington, Ont.

E. O.

Montrealas pilsētas galvas „vēstule" latviešiem

Arī liels skaits Toronto tautiešu savās pasta kastītēs atraduši pelēkas aploksnes ar Montrealas pilsētas galvas Drapo vārdu kā sūtītāju. Tajās ievietotas zila iespieduma veidlapas, kuŗas atgādina paziņojumu nodokļu maksātājiem. Daudzi šo vēstuļu saņēmēji Toronto ir nesaprašanā, kādas tiem varētu būt saistības ar Montrealas pilsētu nodokļu lietās... Arī Skarboro pilsētas galva Alberts Kampbels izteicies, ka veidlapas izsakatās līdzīgas Skarboro nodokļu maksātāju veidlapām un daudz iedzīvotāju tās uzskata par 2 dolaru nodokļa papildprasību.

Patiesībā tā ir Montrealas pilsētas rīkota loterija, lai gūtu papildienākumus, kaut veidlapās iespiestais teksts un oficiālā forma par to nekādus tiešus norādījumus nedod. Uz veidlapas lasāms pilsētas galvas Drapo vārds un oficiālā adrese. Veidlapā ir vieta saņēmēja parakstam ar tekstu: „Es lūdzu finanču direktoru ievest mani Montrealas ikmēneša brīvprātīgo nodokļu maksātāju sarakstā par summu..... (tā jāieraksta pašam — 2 vai 4 dol. — ref.) un piesūtīt man oficiālu kvīti."

Pēc laikrakstu ziņām, šādu veidlapu iespiests 20 milj. Katrs brīvprātīgais 2, 4, 6 vai vairāk dolaru iemaksātājs skaitās dalībnieks ikmēneša loterijā, kuŗā pirmais laimests ir 100.000 dol., bet pārējie — mazākas summas. Pirmā izloze notiks 27. maijā, līdz šim datumam veidlapas jānosūta atpakaļ, pilsētas galvam. Bet — tās derīgas arī nākošā mēneša loterijai.

Kvebekas provinces tieslietu ministrs Džeks Bertrands šādu naudas vairošanas veidu atzinis par nelikumīgu, kā to projektē Montrealas pilsētas galva ar „brīvprātīgā nodokļa" sistēmu. Drapo lūdzis sava plāna likumību pārbaudīt tiesā. Ja to atzīs, loterija dos Montrealas pilsētai 28 milj. dolaru papildienākumu.

ASV oficiālās iestādes paziņošušas, ka amerikāņiem, kas piedalīsies šāda veida loterijā, draud 5 gadi cietumsods vai 5000 dol. naudas sods.

„RES BALTICA" PASŪTINĀTĀJIEM KANADĀ

Mūsu laikraksts jau informējis par rakstu krājumu „Res Baltica", kas veltīts sūtņa Dr. Alfrēda Bīlmaņa piemiņai. Grāmata iznāks vēl šai gadā Holandē un brīvajā tirgū maksā 9,50 dol., bet iepriekšpasūtinātājiem līdz 15. jūnijam tikai 7,50 ASV dol. Kā norāda izdevuma galvenais redaktors Dr. A. Sprūdžs, kas kārto arī grāmatas izdošanu un starptautiski pazīstamajam A. W. Sijthoff apgādam iemaksājis lielāku garantijas summu, iepriekšpasūtinājumi kārtojami vienīgi ASV valūtā, tādēļ grāmatas pasūtinātāji Kanadā lūgti iemaksām pievienot arī attiecīgo valūtas kursa starpību. Visi pasūtinājumi un maksājumi adresējami: Ādolfs Sprūdžs, 2608 E. 74th Pl., Chicago, Ill., 60694, U.S.A. R. N.

TORONTO ZIŅAS

Līgo vakarā Saulainē, kas notiks 22. jūnijā, V. Pukata režijā uzvedīs izvilkumu no Annas Brigaderes jautrās spēles „Lielais loms", kuŗā piedalīsies Ērika Kreimane, Maija Gaiķe, Rita Baruša, Ausma Silipa un Voldemars Pukats. Ievadījumā un nobeigumā dziedās līgo dziesmas Jāņa Baruša vadībā. Pēc tam līgošana un dejas.

Toronto latviešu filatelistu kluba pēdējā sanāksme šai pavasarī notiks 12. maijā plkst. 2 pēcpusdienā kluba telpās (371 St. Clarens Ave).

Ap 250 apmeklētāju 4. maijā Bickford Park vidusskolas zālē noskatījās DV teātŗa Kanadā Dz. Pūpēža režijā iestudēto lietuviešu autora Algirda Landsberģa drāmu „Pieci stabi", ar kuŗu ansamblis piedalīsies Ziemeļamerikas latviešu 2. teātŗa dienās Čikagā. Tēlotājos bija Dzintars Pūpēdis (Teicējs), Ziedonis Upīte (Andris), Rūdolfs Purvs (Jānis), Jānis Puriņš (Leons), Anna Briede (Dzilna), Vija Vare (Aldona), Juris Freijs (Pratinātājs), Irēna Kalviņa (partijas sekretāre), Arvīds Memenis (Priekšnieks), Inta Purva (Māte), Anete Bencone (Vecā māte) un Imants Purvs (Zēns). Efektīvas dekorācijas bija gatavojis Valdis Vare, par tikpat iespaidīgām gaismām gādāja Valdis Turķis un Dāvis Maksiņš, bet skatuves meistara uzdevumus veica Arvīds Memenis. Kritiku par šo iestudējumu sniegsim pēc izrādes Čikagā.

● TLB sestdienas skolas abu 6. klašu audzēkņu iestudētās A. Brigaderes pasaku lugas „Maija un Paija" atkārtojuma izrādi 27. aprīlī Sv. Andreja baznīcas zālē noskatījās ap 300 apmeklētāju, to vidū ap 50 Hamiltonas latviešu skolas audzēkņu un skolotāju, kas bija ieradušies īpašā autobusā. Abas izrādes kopā noskatījušies ap 660 apmeklētāju.

Vairākkārtējais Kanadas un Toronto meistars svaru celšanā Alfreds Kārkliņš, kas līdz šim strādāja par mūrnieku, kļuvis no amatnieka par skolotāju: viņš saistīts par mācībspēku Toronto arodskolā, kuŗā bez mūrēšanas mācīs arī fizisko audzināšanu. Protams, viņš turpinās darboties arī Kanadas smagatlētiskas savienībā, kuŗas uzdevumā līdz šim jau organizējis un vadījis daudzas lokālas un starptautiskas sacīkstes svara celšanā.

Bračista Pāvela Zariņa 15. gadskārtējo koncertu, kas reizē bija arī viņa 25. jubilejas koncerts 27. aprīlī Unitāriešu baznīcas zālē noklausījās ap 170 apmeklētāju. Mākslinieks atskaņoja Hendela, Bēthovena, Rēgera, Kodala un Baksa darbus. Klavierpavadījumus veica Leo Barkins. P. Zariņš jau daudzus gadus vada savu mūzikas studiju, kuŗu apmeklē krietns latviešu jauniešu skaits, to vidū arī 15 gadu vecais Arturs Jansons, kas pēdējos gados izpelnījies daudz gadalgu dažādās mūzikas sacensībās vijoles spēlē. Viņš piedalīsies arī Latviešu nama dāmu komitejas rīkotajā jauno mūziķu pēcpusdienā 12. maijā plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu namā.

Toronto latviešu koncertu apvienības pēdējā šīs sezonas koncertā 11. maijā plkst. 7.30 vakarā Parkdale Collegiate zālē (209 Jameson Ave) dziedās Montrealas vīru koris Junda diriģenta Daumanta Vītola vadībā. Atsevišķas ieejas kartes būs dabūjamas pie kases.

Sabiedrības Canadian Junior Ballet savas 9. darbības sezonas izrādes sniegs 7. un 8. maijā 8.15 vakarā Toronto universitātes Edvarda Džonsona ēkas Mekmillena teātrī. Programmā būs Ravela „Valsis" no iepriekšējā gada programmas un pārveidotais Defallas „El amor brujo" (Mīla — burve), kas šoreiz sauksies „L'amor sorcier". Abiem baletiem choreogrāfiju devusi ČJB mākslinieciskā vadītāja Diana Jablokova—Vorpa. Ansambļa dalībniece Ronda Reimane savukārt D. Jablokovas—Vorpas virsvadībā choreogrāfējusi Prokofjeva baletu „Putni", bet viesu choreografs Pauls Hangauers iestudējis Frankeisa (Francaix) un Pjērna (Pierne) baletu „Reiz uz kādas planētas", kuŗam dekorācijas darinājis Valdis Vare. Šogad ansamblī ir 25 dejotāji, to vidū latvietes Alda Heniša, kas dejos solo baletā „Reiz uz kādas planētas", Lilita Miezite un Sandra Cicurska. No sabiedrības 12 direktoriem pašreiz 5 ir latvieši — Diana Jablokova Vorpa, Dzintars Vorps, Ēriks Dzenis, Richards Grigors un Vilma Liepiņa. Sabiedrības baletmeistare ir Hilda Stromberga.

DV Toronto nodaļas tradicionālā balle „Kādreiz maijā" notiks 10. maijā plkst. 8 vakarā DV namā (125 Broadview Ave). Spēlēs A. Virbuļa deju kapella. Paredzēta Maija karalienes izraudzīšana. Sarīkojumu ar pavasarīgām dziesmām kuplinās Niagaras - Sv. Katrīnu meiteņu kvintets (Vija France, Ruta Šternberga, Jāna Konrade, Daina Vasariņa un Inta Vasariņa), kas izveidojies tikai nesen, bet jau vairākkārt dziedājis vietējos latviešu sarīkojumos, arī kanadiešu skolu vakaros uzstājies ar latviešu tautas dziesmām.

Sakarā ar Toronto paredzēto Latvijas ev.-lut. baznīcas jaunās virsvaldes pirmo plenārsēdi LELDAAs Kanadas apgabala vad. prāv. V. Šēfers 23. aprīlī Sv. Andreja baznīcā Toronto bija sasaucis apgabala mācītāju konferenci, lai uzklausītu amatbrāļu ieskatus par Baznīcas virsvaldes sēdē paredzētajiem jautājumiem. Izklāstu par apspriežamajiem un izlemjamajiem jautājumiem sniedza archibīskaps A. Lūsis. Apgabalu mācītāji izteica savus ieskatus par Baznīcas virsvaldes sesijā paredzētajiem jautājumiem, lai prāv. V. Šēfers varētu iestāties par sava apgabala mācītāju domām. Konferencē bez archibīskapa un prāvesta piedalījās vēl seši apgabala mācītāji, to vadīja prāv. V. Šēfers, bet protokolēja māc. E. Lange.

Aizvadītajā svētdienā apritēja 12 gadu, kopš darbojas latviešu misijas radioraidījumi „Brīdis ar Dievu'. No Ošavas CKLB raiditāja (vilnis 1350) tas atskan katru svētdienu no plkst. 10.30 — 11. rītā. Katrs raidījums maksā 47 dol., bet šos izdevumus sedz raidījuma vadītāja Alfreda Lakšmaņa ģimene un labvēļi ar ziedojumiem. Raidījumi domāti īpaši tautiešiem, kas, slimības vai vecuma nespēka mākti, nespēj apmeklēt dievkalpojumus. Šos ļaudis misijas darbinieki arī apmeklē veco ļaužu mītnēs un slimnīcās. Bez tam misija ik mēneša trešajā svētdienā jau 5 gadus organizē garīga rakstura sanāksmes Hamiltonā. Raidījumos piedalījušies dziedoņi Maiga Dežardēna, Pēteris Geistauts, Kārlis Šūns, Čikagas baptistu koris u. c. Izmantota arī vīru ansambļa Kalvis iedziedātā skaņu plate, bet runātāji galvenokārt bijuši Kārlis Zingers un Vilis Ekmanis no Hamiltonas, māc. Gunars Tīss no Brazilijas u. c. Ošavas raidītājs pēdējā laikā jūtami pastiprināts, tādēļ raidījumi it labi uztverami līdz 130 jūdžu rādijā ap Toronto.

Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas 28. aprīlī rīkotajā „jauno talantu" pēcpusdienā baznīcas sarīkojumu telpās bija ieradies it kupls apmeklētāju skaits. Savu spēles prasmi rādīja jaunie klaviernieki Daina Brumele, Ilze Andžāne, Laila Inne, Ruta Āze, Sandra Bādere, Jānis Liepiņš, Guntis Brumelis un Valdis Didrichsons, bet stabulēja Cita Kinstlere no Vudbrižas. Ar dziesmām apmeklētājus iepriecināja trio Sandra Bāra, Maira Radziņa un Iveta Gerba, bet solo dziedāja Benita Paudere un 4 gadus vecais Andris Bāders, kas izpelnījās sevišķu piekrišanu. Ar deklamācijām uzstājās Linda Pakalna un Rita Treiguta, bet ar baleta priekšnesumiem — Ingrida Mežģirta un Linda Lazda. Piezīmējams, ka pēdējā savā grupā izpelnījusies bronzas medaļu Dienvidpilas festivālā, bet zelta medaļu Kivanis festivālā Hamiltonā. Programmu vadīja svētdienas skolas pārzine A. Kurse, kas nākošā gada „jauno talantu' sarīkojumā iecerējusi parādīt arī cita veida bērnu veikumus, piemēram, rokdarbus, kollekcijas u. c. — Skolas mācību gada nobeiguma un Ģimenes dienas sarīkojums paredzēts 12. maijā pēc Baznīcas virsvaldes plēnārsēdes dievkalpojuma, kuŗam ar skolas vecāko klašu audzēkņiem dziesmas, vienu ar E. Rūtenbachas tekstu, sagatavo Ilze Kurse.

LONDONA

Vietējās latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas aicināts, mācītājs Ā. Čops no Toronto 27. aprīlī viesojās Londonā ar referātu „Vai Dievs ir miris?" Tas bija zinātnisks, bagāts piemēriem, skaidrs un klausītājiem saprotams. Analizējot un noskaidrojot daudzus jautājumus, referents klausītājiem deva iespēju pārliecināties, ka cilvēkam ir garīgas vērtības atmiņās un spēja radīt priekšstatus par pasaules uzbūvi un attīstību kauzālitātes sakarībā un idejiski tikumiskā skatījumā, kas atbilst jēdzienam par Dievu, kam kristīšī tic savas attīstības robežās. Labi apmeklētā sarīkojuma dalībnieki pēc referāta baudīja dāmu komitejas cienastu, kas bija sagatavots pr-ces V. Senkēvičas vadībā. Draudzes pr-ks H. Rapa pateicās māc. A. Čopam par referātu un dāmu komitejai par sarīkojuma organizēšanu.

Ps.

TAUTIEŠI!

Ja jums ir grāmatas, kuŗas jūs negribat vai arī nevarat telpu trūkuma dēļ paturēt, lūdzu ziedojiet tās DV bibliotēkas „Grāmatu fondam".

Grāmatas var nodot DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Bibliotēkārs

Radīts grāmatu f

(Pārnesums no 1. lpp.)

Čikagā ar I. Poruka vienčēlienu „Dzīve iet tālāk".

Indianapoles kopa (26 vanadzes, valdē 7 locekles, pr-ce Aurora Zvejniece) izkārtojusi Latvijas parauga ābolkūku cepšanas mācīšanos, bet jo sevišķi nodarbojusies ar vanadzēniem, īpaši vasarā. Vēstuļu akcijā, prasot Baltijas valstu pastmarku, vanadzes nosūtījušas 200 vēstuļu, bet 700 savākušas parakstus.

Kalamazū kopa (37 vanadzes, pr-ce Valda Zaķe) arī nav organizējusi patstāvīgus sarīkojumus. Sevišķi rosīgs bijis dziedāšanas ansamblis 12 vanadžu sastāvā.

Klīvlendas kopa (24 vanadzes, valdē 4 locekles, pr-ce Marta Šile) pensionāriem ar maziem ienākumiem izmaksājusi pabalstus kopā 250 dol. apmērā, bet jaunatnei un svētdienas skolai dāvinājusi grāmatas un atvēlējusi naudas pabalstus.

Kolorado kopas (22 vanadzes, pr-ce Irma Vollesa) darbība galvenokārt izpaudusies kopīgos pasākumos ar apvienību.

Linkolnas kopa (14 vanadžu, pr-ce Dagmāra Grīviņa) vienai jaunietei segusi izturēšanās izdevumus Divreizdivi nometnē, kā arī izgatavojusi dažas tautiskas lelles Hūvera muzejam. Padomā vēl izgatavot lelles Nīcas un Zemgales tērpos.

Milvoku kopa (59 vanadzes, pr-ce Zenta Vilciņa) bez 6 patstāvīgiem sarīkojumiem noorganizējusi arī 3 referātu vakarus. Vanadze Renāte Tabaka apmeklējusi vasaras skolu Gaŗezerā. M. Valteres-Einbergas vadītais vanadžu sekstets ar diriģentu V. Aparjodu sniedzis 8 koncertus, bet Lija Pētersone vada divas tautas deju grupas.

Minesotas kopa (85 vanadzes, valdē 8 locekles, pr-ce Zelma Bulāte) noorganizējusi 6 patstāvīgus sarīkojumus un 5 referātus vanadžu sanāksmēm. Notikušas 9 vakarēšanas. Vietnamas iedzīvotājiem nosūtīti palīdzības sainīši.

Nudžersijas kopas (19 vanadžu, pr-ce Elza Plēpe) lielākais veikums bijis saimniecisko darbu izkārtošana ASV DV dienās Priedainē. Bijuši arī daži patstāvīgi sarīkojumi.

Nujorkas kopa (57 vanadzes, valdē 9 locekles, pr-ce Marta Klica) pirmoreiz sarīkojusi modes skati un Ziemsvētku tirdziņu, bet kā trešo patstāvīgo sarīkojumu — rakstnieču vakaru sveču gaismā. Vanadzes izplatījušas 100 komplektu Kanadas DV izdoto Ziemsvētku kartīšu.

Ročestras kopa (17 vanadžu, valdē 5 locekles, pr-ce Nadežda Krēsliņa) izkārtojusi ASV vanadžu 12. salidojumu. Priekšniece ar valrākām vanadzēm izpelnījusies atzinību ar vanadzēnu audzināšanu — visi darbojas tautas deju grupās.

Vašingtonas vanadzes nav darbojušās organizēti un savas darbības pārskatu nav iesūtījušas.

Ziemeļkalifornijas kopa (39 vanadzes, valdē 5 locekles, pr-ce Irēne Blāķe) bija iesaistījušās Sanfrancisko dziesmu svētku organizēšanas darbā, tādēļ raidījumi it labi uztverami līdz 130 jūdžu rādijā ap Toronto.

Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas 28. aprīlī rīkotajā „jauno talantu" pēcpusdienā baznīcas sarīkojumu telpās bija ieradies it kupls apmeklētāju skaits. Savu spēles prasmi rādīja jaunie klaviernieki Daina Brumele, Ilze Andžāne, Laila Inne, Ruta Āze, Sandra Bādere, Jānis Liepiņš, Guntis Brumelis un Valdis Didrichsons, bet stabulēja Cita Kinstlere no Vudbrižas. Ar dziesmām apmeklētājus iepriecināja trio Sandra Bāra, Maira Radziņa un Iveta Gerba, bet solo dziedāja Benita Paudere un 4 gadus vecais Andris Bāders, kas izpelnījās sevišķu piekrišanu. Ar deklamācijām uzstājās Linda Pakalna un Rita Treiguta, bet ar baleta priekšnesumiem — Ingrida Mežģirta un Linda Lazda. Piezīmējams, ka pēdējā savā grupā izpelnījusies bronzas medaļu Dienvidpilas festivālā, bet zelta medaļu Kivanis festivālā Hamiltonā. Programmu vadīja svētdienas skolas pārzine A. Kurse, kas nākošā gada „jauno talantu' sarīkojumā iecerējusi parādīt arī cita veida bērnu veikumus, piemēram, rokdarbus, kollekcijas u. c. — Skolas mācību gada nobeiguma un Ģimenes dienas sarīkojums paredzēts 12. maijā pēc Baznīcas virsvaldes plēnārsēdes dievkalpojuma, kuŗam ar skolas vecāko klašu audzēkņiem dziesmas, vienu ar E. Rūtenbachas tekstu, sagatavo Ilze Kurse.

Ziemeļrietumu kopa (24 vanadzes, pr-ce Elza Jaunzeme) pulcējusies savās sanāksmēs, bet citādi piedalījušās apvienības pasākumu organizēšanā.

Baltimoras kopā, kuŗā ir tikai 3 aktīvas vanadzes un 5 veicinātājas, aktīvas darbības nav bijis. Mainotas kopas 4 vanadzes dzīvo tik izkliedēti, ka tiekas vienīgi dievkalpojumos. Vanadžu kopa pie ASV DV zemes valdes, kuŗā sastāvēja t.s. vientuļās vanadzes, likvidējusies, jo Elza Simsone pārskaitījusies Ziemeļrietumu kopā, bet Anna Cire mirusi.

ASV vanadžu pr-ce V. Freija bez daudziem tiešajiem pienākumiem veikusi priekšdarbus ASV vanadžu rīkotajai loterijai, kuŗa devusi 2362,15 dol. atlikumu, piedalījusies visās zemes valdes sēdēs, divās Raiņa un Aspazijas piemineklja komitejas sēdēs, 5 Latviešu sieviešu apvienības Ņujorkā sēdēs un 3 Baltijas sieviešu padomes sēdēs, saņēmusi 362 rakstus un izsūtījusi 424 rakstus.

Pērnā gada vanadžu salidojumā Ročestrā izskaņēja vēlēšanās vairāk atcerēties latviešu izcelsmes karavīrus ASV bruņotajos spēkos, nosūtot viņiem grāmatas, it sevišķi tādas, kuŗas tie vēlas. Šai vajadzībai vanadzes nodibinājušas īpašu grāmatu fondu

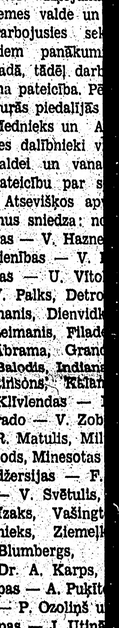

Karogu iene
dievkalpojum

O ZIŅAS

etu „Reiz uz kādas planētas",
ram dekorācijas darinājis Val-
Vare. Šogad ansamblī ir 25
otāji, to vidū latvietes Alda
niša, kas dejos solo baletā
eiz uz kādas planētas", Lilita
ezīte un Sandra Cicurska.
sabiedrības 12 direktoriem
reiz 5 ir latvieši — Diana
lokova Vorpa, Dzintars
rps, Ēriks Dzenis, Richards
igors un Vilma Liepiņa. Ša-
drības baletmeistare ir Hilda
omberga.

DV Toronto nodaļas tradici-
lā balle „Kādreiz maijā" no-
s 10. maijā plkst. 8 vakarā DV
nā (125 Broadview Ave). Spē-
A. Virbuļa deju kapella. Pa-
zēta Maija karalienes izrau-
šana. Sarīkojumu ar pavasa-
ām dziesmām kuplinās Niaga-
- Sv. Katrīnu meiteņu kvin-
s (Vija France, Ruta Štern-
ga, Jāna Konrade, Daina
ariņa un Inta Vasariņa),
izveidojies tikai nesen,
jau vairākkārt dziedājis
ējos latviešu sarīkojumos,
kanadiešu skolu vakaros uz-
ies ar latviešu tautas dzies-
m.

Sakarā ar Toronto paredzē-
Latvijas ev.-lut. baznīcas jau-
virsvaldes pirmo plenārsēdi
LDAAs Kanadas apgabala vad.
v. V. Šēfers 23. aprilī Sv. An-
ja baznīcā Toronto bija sa-
cis apgabala mācītāju konfe-
ci, lai uzklausītu amatbrāļu
atus par Baznīcas virsvaldes
š paredzētajiem jautāju-
m. Izklāstu par apspriežama-
n un izlemjamajiem jautāju-
m sniedza archibīskaps A.
is. Apgabalu mācītāji iztei-
savus ieskatus par Baznīcas
valdes sesijā paredzētajiem
ājumiem, lai prāv. V. Šēfers
ētu iestāties par sava apga-
mācītāju domām. Konfe-
cē bez archibīskapa un prā-
a piedalījās vēl seši apgabala
cītāji, to vadīja prāv. V. Šē-
, bet protokolēja māc. E.
ge.

Aizvadītajā svētdienā apritē-
2 gadu, kopš darbojas latvie-
misijas radioraidījumi „Brī-
ar Dievu'. No Osavas CKLB
itāja (vilnis 1350) tas atskan
u svētdienu no plkst. 10.30
rītā. Katrs raidījums mak-
7 dol., bet šos izdevumus
raidījuma vadītāja Alfreda
šmaņa ģimene un labvēļi ar
ojumiem. Raidījumi domāti
tautiešiem, kas, slimības
vecuma nespēka mākti, ne-
apmeklēt dievkalpojumus.
laudis misijas darbinieki arī
neklē veco ļaužu mītnēs un
nīcās. Bez tam misija ik mē-
a trešajā svētdienā jau 5 ga-
organizē garīga rakstura sa-
smes Hamiltonā. Raidījumos
talījušies dziedoņi Maiga De-
dēna, Pēteris Geistauts, Kār-
Sūns, Čikagas baptistu koris
c. Izmantota arī vīru ansam-
Kalvis iedziedātā skaņu pla-
bet runātāji galvenokārt bi-
si Kārlis Zingers un Vilis Ek-
nis no Hamiltonas, māc. Gu-
rs Tīss no Brazilijas u. c. Oša-
raidītājs pēdējā laikā jūtami
stiprināts, tādēļ raidījumi it
uztverami līdz 130 jūdžu ra-
ā ap Toronto.

Sv. Jāņa draudzes svētdienas
olās 28. aprilī rīkotajā „jauno
antu" pēcpusdienā baznīcas
īkojumu telpās bija ieradies
kupls apmeklētāju skaits. Sa-
spēles prasmi rādīja jaunie
viernieki Daina Brumele, Il-
Andžāne, Laila Inne, Ruta
e, Sandra Bādere, Jānis Lie-
š, Guntis Brumelis un Valdis
irichsons, bet stabulēja Gita
nstlere no Vudbrižas. Ar
esmām apmeklētājus ieprieci-
u trio Sandra Bāra, Maira
čiņa un Iveta Gerba, bet solo
edāja Benita Paudere un 4
dus vecais Andris Bāders, kas
elnījās sevišķu piekrišanu. Ar
klamācijām uzstājās Linda Pa-
na un Rita Treiguta, bet ar
ieta priekšnesumiem — Ingri-
Mežģirta un Linda Lazda.
zīmējams, ka pēdējā savā
ā izpelnījusies bronzas me-
u. Dienvidpilās festivālā, bet
a medaļu Kivanis festivālā
miltonā. Programmu vadīja
tdienas skolas pārzine A.
rse, kas nākošā gada „jauno
antu' sarīkojumā iecerējusi
īdīt arī cita veida bērnu vei-
mus, piemēram, rokdarbus,
lekcijas u. c. — Skolas mācī-
gada nobeiguma un Ģimenes
nas sarīkojums paredzēts 12.
ijā pēc Baznīcas virsvaldes
nārsēdes dievkalpojuma, ku-
n ar skolas vecāko klašu au-
kņiem dziesmas, vienu ar E.
tenbachas tekstu, sagatavo Il-
Kurse.

Radīts grāmatu fonds karavīriem

(Pārnesums no 1. lpp.)

Čikagā ar I. Poruka viencēlienu „Dzīve iet tālāk".

Indianapoles kopa (26 vanadzes, valdē 7 locekles, pr-ce Aurora Zvejniece) izkārtojusi Latvijas parauga ābolkūku cepšanas mācīšanos, bet jo sevišķi nodarbojusies ar vanadzēniem, īpaši vasarā. Vēstuļu akcijā, prasot Baltijas valstu pastmarku, vanadzes nosūtījušas 200 vēstuļu, bet 700 savākušas parakstus.

Kalamazū kopa (37 vanadzes, pr-ce Valda Zaķe) arī nav organizējusi patstāvīgus sarīkojumus. Sevišķi rosīgs bijis dziedāšanas ansamblis 12 vanadžu sastāvā.

Klīvlendas kopa (24 vanadzes, valdē 4 locekles, pr-ce Marta Šile) pensionāriem ar maziem ienākumiem izmaksājusi pabalstus kopā 250 dol. apmērā, bet jaunatnei un svētdienas skolai dāvinājusi grāmatas un atvēlējusi naudas pabalstus.

Koloradō kopas (22 vanadzes, pr-ce Irma Vollesa) darbība galvenokārt izpaudusies kopīgos pasākumos ar apvienību.

Linkolnas kopa (14 vanadžu, pr-ce Dagmāra Grīviņa) vienai jaunietei segusi uzturēšanās izdevumus Divreizdivi nometnē, kā arī izgatavojusi dažas tautiskas lelles Hūvera mūzejam. Padomā vēl izgatavot lelles Nīcas un Zemgales tērpos.

Milvoku kopa (59 vanadzes, pr-ce Zenta Vilciņa) bez 6 patstāvīgiem sarīkojumiem noorganizējusi arī 3 referātu vakarus. Vanadze Renāte Tabaka apmeklējusi vasaras skolu Gaŗezerā. M. Valteres-Einbergas vadītais vanadžu sekstets ar diriģentu V. Aparjodu sniedzis 8 koncertus, bet Lija Pētersone vada divas tautas deju grupas.

Minesotas kopa (85 vanadzes, valdē 8 locekles, pr-ce Zelma Bulāte) noorganizējusi 6 patstāvīgus sarīkojumus un 5 referātus vanadžu sanāksmēm. Notikušas 9 vakarēšanas. Vietnamas iedzīvotājiem nosūtīti palīdzības saņiši.

Ņudžersijas kopas (19 vanadžu, pr-ce Elza Plēpe) lielākais veikums bijis saimniecisko darbu izkārtošana ASV DV dienās Priedainē. Bijuši arī daži patstāvīgi sarīkojumi.

Ņujorkas kopa (57 vanadzes, valdē 9 locekles, pr-ce Marta Kica) pirmoreiz sarīkojusi modes skati un Ziemsvētku tirdziņu, bet kā trešo patstāvīgo sarīkojumu — rakstnieču vakaru sveču gaismā. Vanadzes izplatījušas 100 komplektu Kanadas DV izdoto Ziemsvētku kartīšu.

Ročestras kopa (17 vanadžu, valdē 5 locekles, pr-ce Nadežda Krēsliņa) izkārtojusi ASV vanadžu 12. salidojumu. Priekšniece ar valrākām vanadzēm izpelnījusies atzinību ar vanadzēnu audzināšanu — visi darbojas tautas deju grupās.

Vašingtonas vanadzes nav darbojušās organizēti un savas darbības pārskatu nav iesūtījušas.

Ziemeļkalifornijas kopa (39 vanadzes, valdē 5 locekles, pr-ce Irēne Blāķe) bija iesaistījušās Sanfrancisko dziesmu svētku organizēšanas darbā, tādēļ tiešais vanadžu darbs bijis ierobežots. Viena jaunā vanadze-studente sūtīta uz Divreizdivi nometni, sagatavota teātŗa izrāde. Sevišķi rosīgi vanadzes darbojušās vanadzēnu nometnēs.

Ziemeļrietumu kopa (24 vanadzes, pr-ce Elza Jaunzeme) pulcējusies savās sanāksmēs, bet citādi piedaļījušās apvienības pasākumu organizēšanā.

Baltimoras kopā, kuŗā ir tikai 3 aktīvas vanadzes un 5 veicinātājas, aktīvas darbības nav bijis. Mainotas kopas 4 vanadzes dzīvo tik izkliedēti, ka tiekas vienīgi dievkalpojumos. Vanadžu kopa pie ASV DV zemes valdes, kuŗā sastāvēja t.s. vientuļās vanadzes, likvidējusies, jo Elza Simsone pārskaitījusies Ziemeļrietumu kopā, bet Anna Cire mirusi.

ASV vanadžu pr-ce V. Freija bez daudziem tiešajiem pienākumiem veikusi priekšdarbus ASV vanadžu rīkotajai loterijai, kuŗa devusi 2362,15 dol. atlikumu, piedalījusies visās zemes valdes sēdēs, divās Raiņa un Aspazijas piemineklja komitejas sēdēs, 5 Latviešu sieviešu apvienības Ņujorkā sēdēs un 3 Baltijas sieviešu padomes sēdēs, saņēmusi 362 rakstus un izsūtījusi 424 rakstus.

Pērnā gada vanadžu salidojumā Ročestrā izskanēja vēlēšanās vairāk atcerēties latviešu izcelsmes karavīrus ASV bruņotajos spēkos, nosūtot viņiem grāmatas, ti sevišķi tādas, kuŗas tie vēlas. Šai vajadzībai vanadzes nodibinājušas īpašu grāmatu fondu karavīriem, paredzot, ka katrai vanadžu kopai tajā iemaksājami 5 dol. Fondu pārzinās ASV vanadžu priekšniece, kas ir arī sakarniece starp sakaru virsnieku un vanadžu kopām. Fonda galvenais mērķis ir, lai ricībā vienmēr būtu līdzekļi, ja vajadzētu izpildīt kāda karavīra vēlēšanos. Aizvadītajā gadā Bostonas kopa šai fondā iemaksājusi 55 dol., Minesotas un Ročestras kopas pa 10, bet Kalamazū, Ņudžersijas, Grand Rapidu un Detroitas kopas pa 5 dol. Šai gadā vēl pa ik 5 dol. iemaksājušas Milvoku un Demoinas kopas. Izpildot karavīru lūgumus, nosūtītas divas angļu-latviešu vārdnīcas, piecas T. Budiņas - Lazdiņas „Teach Yourself Latvian", viena latviešu dziesmu grāmata ar notīm, divas „Augsim Latvijai" (dziesmu grāmata kabatas formātā) un 15 eks. DV mēnešraksta, izdodot kopā 47,98 dol. Fondā ir 57,02 dol. Bez tam Ziemsvētkos nosūtīti sainīši (visas kopas kopā) 24 karavīriem ārpus ASV un 39 ASV.

Rd.

Karogu mežs...

(Pārnesums no 1. lpp.)

pāris gadījumu,delegāti bija tieši apvienību pārstāvji. Par sapulces vadītāju ievēlēja A. Puķiti, viņa vietniekiem V. Aparjodu un E. Blumbergu, bet protokolistiem J. Brūnu, J. Pogenbergu un V. Svētuli. DV mēnešraksta redakciju pārstāvēja red. R. Čaks, klāt bija arī DV pārstāvis Gaŗezerā un „Latvijas Balss" red. K. Ķuzulis.

Zemes valdes ziņojumu sniedza pr-dis V. Hazners (skt. L. A. 1. maija numurā), bet par vanadžu darbību ziņoja ASV vanadžu pr-ce V. Freija (sniedzam atsevišķā rakstā). No revīzijas komisijas priekšsēža A. Puķītes ziņojuma izrietēja, ka zemes valde un vanadžu nozare darbojusies sekmīgi un ar labiem panākumiem aizvadītajā gadā, tādēļ darbiniekiem izteicama pateicība. Pēc īsām debatēm, kuŗās piedalījās V. Aparjods ,V. Mednieks un A. Puķīte, sapulces dalībnieki vienprātīgi izteica valdei un vanadžu priekšniecei pateicību par sekmīgo darbību.

Atsevišķos apvienības ziņojumus sniedza: no Baltimoras kopas — V. Hazners, Bostonas apvienības — V. Rudzuroga, Čikagas — U. Vītols, Demoinas — V. Palks, Detroitas — A. Tidemanis, Dienvidkalfornijas — E. Leimanis, Filadelfijas — Ausma Ābrama, Grand Rapidu — A. Balodis, Indianapoles — L. Martinsons, Kalamazū — T. Kāps, Klīvlendas — B. Sniedze, Kolorado — V. Zobens, Linkolnas — R. Matulis, Milvoku — V. Aparjods, Minesotas — V. Vijums, Ņudžersijas — F. Lucis, Ņujorkas — V. Svētulis, Ročestras — A. Izaks, Vašingtonas — V. Mednieks, Ziemeļkalifornijas — E. Blumbergs, Ziemeļrietumu — Dr. A. Karps, zemes valdes kopas — A. Puķīte, Mainotas kopas — P. Ozoliņš un Toringtonas kopas — J. Utināns.

Par ALAs darbību referēja A. Puķīte, pakavējoties pie tās nodomiem Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres atzīmēšanā. Par sabiedrības Celsme darbību informēja A. Valters. Plašu ziņojumu par Gaŗezera pārvaldes nodomiem un saimniecisko stāvokli sniedza DV pārstāvis Gaŗezera pārvaldē R. Jankavs. Sekojošajās debatēs par ziņojumiem piedalījās V. Hazners, K. Augstkalns, A. Puķīte, N. Rasiņš, J. Penikis, E. Krūka, E. Blumbergs u. c. Par DV delegācijas vadītāju ALAs kongresam izraudzīja A. Puķīti.

Pirmās darba dienas nobeigumā delegāti un viesi piedalījās vietējās DV apvienības sarīkojumā, kas bija veltīts Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atcerei, piedaloties visām apvienības kultūrālā rakstura paš-darbības vienībām. Sarīkojums bija labi apmeklēts. Tā ievadījumā delegātu sapulces vadītājs A. Puķīte nolasīja DV patriotisko vēstījumu.

E. P.

KAS IR SENTIMENTĀLISMS?

(Pārnesums no 2. lpp.)

mērs ar lelli. Tā ir sapņošana, bet es jūtu, ka dzīvoju reālā pasaulē."

J. Kalējs: „Vai Birkāns pats ir īsts? Varbūt tā jārunā tikai tādēļ, ka grib peldēt līdz šodienai?"

E. Lēmane: „Kas ir sentimetns? Var runāt dzīvē par visu, bet bez pārspīlējuma."

V. Čuga: „Viešņa iekaŗojusi manu sirdi, un tas ir galvenais! No Latgales nāk vislabākie mūsu dzejnieki, un Latgalē ir mani labākie draugi."

Jānis Sarma: „Dzejniece ir godīga. Tādam dzejniekam jābūt — savam personības izteicējam. Cik labi var izteikties, tik labs ir dzejnieks. Hermane nevēlas būt pārgudra, bet runā par savu nostāju. Ko vēl vairāk vajaga? Tagad dzeja virzās uz zinātnisku pusi. Tāpat ir jauni dzejnieki, kas kalpo nacionālismam, komūnismam u. t. t. Tas nav vajadzīgs, jābūt tikai dzejai, un tas ir viss."

Kad gaŗā runāšana bija galā, sanāksmes vadītājs A. Gāršs teica viešņai, lai nu ņem visu par labu, kā bijis, jo „mums Melburnā ir paradums likt sirdi uz galda". K. Ābele dzejniecei pateica melburniešu paldies un uzslavēja viņas māku savu darbu lasīšanā, bet V. Hermane atzina: No visa šī vakara lielākā ieguvēja esmu es."

Mājastēvs K. Ābele, tērpies melnā kreklā ar lieliem zelta punktiem, sāka izvadīt sava nama ciemiņus. Krekls, laikam, pirkts tai laikā, kad viņš bija zinātniskajā darbā Taizemē. Pie dzīvokļa sienām palika arī taizemiešu gleznas, kuŗas nekā nesaprata no runām par nēģeru nemieriem ASV un sentimentālismu.

Karogu ienešana Milvoku latviešu baznīcā ASV DV delegātu sapulces un vanadžu salidojuma dievkalpojumam. Foto: A. Tabaks

ERNESTA BRUSUBĀRDAS PIEMIŅAI

Ernests Brusubārda †

(Pārnesums no 3. lpp.)

kams. Pašu komponistu domas ne vienmēr varēs atminēt.

Brusubārda dzīvoja ilgu un bagātu mūžu. Viņš bija mācījies Pēterpilis konservātorijā, un pēterpiliešu nums vairs nav daudz. Viņa raugu un paziņu pulks sevī ietvēra turpat vai visu latviešu mūzikas vēstures gājumu. Savā laikā viņš visam tam dzīvoja līdz, tuta un sprieda. Cik daudz rožu pēkšņi viņa mūža ceļus, to nezinu pateikt, bet Latvijas kultūras mūžam zaļojošā ozola vainagā būs iepīts arī Ernesta Brusubārdas vārds.

Devums pašiem sev

LATVIJAS DIBINĀŠANAS 50. GADSKĀRTAS IEKŠAŅA KALAMAZŪ

Harija Celma priekšnesumu sakārtojums, skatuves ietērps un kuplais 27. aprīļa sarīkojuma apmeklētāju skaits, kas sniedzās tuvu pie 300, akcentēti izcēla Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri vai, kā to nosauca rīkotāja Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes dāmu komiteja, veltījumu jubilejas ieskaņai. Priekšnesumu virknējums ar moto: „Ko dziedāšu, ko rūnāšu, svešas zemes staigājot", mijās ar solo dziedājumiem, duetiem, kokļu skaņām, teicējām un vīru koŗa dziesmām. Bija 40 tautas tērpos ģērbtu programmas izpildītāju, kuŗi turpat 2 stundas dziedāja, teica un spēlēja veltījumus Latvijai. Svētku noskaņas līmeni jo sevišķi pacēla H. Celma gaumīgi dekorētā skatuve ar lielu Alsungas saktu priekšplanā, latviskajiem ornamentiem audumu veidojumos, karogiem, svečturiem, pīpenēm u. c. A. Bārzdeļa gaismu efektīvais devums savukārt bija lielisks priekšnesumu un tērpu krāsu bagātinātājs.

Priekšnesumus sniedza koklētāja L. Kaugare, teicējas L. Krautmane, M. Paudrupe un A. Znatnāja, solisti A. Sīle, D. Jumiķe, P. Lielzuika un Andrejs Kalnājs, Roberta Zuikas diriģētais vīru koris un brīvmākslinieks Arnolds Kalnājs (klavieres). Visi, bet jo sevišķi vīru koŗa dziedātāji programmas nobeigumā saņēma daudz sumināju-mu. Bezpārtraukuma programmu, kuŗa bija sakārtota kā uzvedums, pabeidza koris ar piedevu „Mūžam zili ir Latvijas kalni". Ar ziediem izpildītājiem pateicās dāmu komitejas pr-ce F. Zemitāne, bet sarīkojuma ievadvārdus teica draudzes pr-ks A. Rava.

Sarīkojums deva ap 1100 dol. atlikumu, no kuŗa liela daļa paredzēta labdarīgiem mērķiem. Svētku ieskaņas sarīkojumā no ieejas maksas bija atbrīvoti visi jaunieši un arī vecie laudis.

Latvijas dibināšanas 50 gadu atcerei latviešu sabiedrība Kalamazū jau veltījusi vairākus ievērības cienīgus devumus, piemēram, koris Dziesmu Vairogs — grāmatas publiskajām bibliotēkām, DV apvienība — sarīkojuma atlikumu, draudzes — kollektes, Latviešu biedrība un koris no uzkrātajiem līdzekļiem ziedojumus ALAs mērķu atbalstam. Šis Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas sarīkojums, veltīts svētku ieskaņai, bija devums pašiem sev, savai izjūtai un sirdij, reizē atgādinājums, ka piederam pie tautas, kuŗas neatkarīgā valsts dzima pirms 50 gadiem.

V. Bokis

Pauls Reinhards 65-gadnieks

Līdz šim bagātu mūžu nodzīvojis latviešu tautas tiesību aizstāvis dažādās vietās un laikos inž. Pauls Reinhards, kas 2. maijā Anglijā atskatījās uz 65 mūža gadiem, no kuŗiem vismaz puse aizvadīta sabiedriskajā un diplomātiskajā darbā.

Pauls Reinhards dzimis 1903. gada 2. maijā Jelgavā prāvesta Jāņa Reinharda ģimenē. Tā bija īsta latviešu māja, tā laika inteliģences pulcēšanās vieta, kur iztirzāja notikumus un nacionālos jautājumus. Nav šaubu, ka tas ietekmējis P. Reinharda turpmākos dzīves soļus. Turpat, Jelgavā viņš apmeklēja ģimnaziju, bet drīz pirmā pasaules kaŗa notikumi lika doties pirmajā trimdā, vispirms uz Latgali, tad uz tālo Tomsku Sibirijā, kuŗ viņam izdevās pabeigt ģimnaziju un mazu laiciņu pastudēt inženieŗu zinātnes. Tikai 1921. gadā viņš laimīgi nokļuva atpakaļ Jelgavā tēva mājās, varēja iestāties Latvijas universitātē, kur studēja aviācijas inženieŗu nozarē. Studiju laikā viņš pievienojās korporācijas Lettonia saimei. 1927. gadā Reinhards aizstāvēja diplomdarbu, par kuŗu viņam piešķīra Humbolda stipendiju. To nevarēja izmantot Vācijā, jo tai laikā ārzemniekus nepielaida vācu aviācijas augstskolās. Vajadzēja pameklēt papildināšanās iespējas Francijā, kur varēja iestāties aeronautikas augstskolā un pastrādāt praktiski pāris fabrikās. Atgriezies Latvijā, Reinhards izpildīja kaŗaklausības pienākumu, pēc tam darbojās kaŗa aviācijas darbnīcās par inženieri-konstruktoru, bet vēlāk bija to priekšnieks.

1931. gadā Reinhardam sākās jauns dzīves etaps: viņu aicināja par satiksmes ministra biedru. Bet toreiz ministru kabineti maiņījās ātri, pēc viena gada valsts darbā viņš atgriezās vecajā darba vietā. 1934. gada sākumā viņš demobilizējās un pārgāja ārlietu ministrijas dienestā par konsulārās nodaļas vadītāju un izstrādāja konsulāro reglamentu un instrukcijas pie tā. Pēc šī darba Reinhardu iecēla par ārlietu ministrijas. Rietumu nodaļas vadītāju; tā bija seviški svarīga nodaļa diplomātiskajā darbā. Reizē ar to sākās viņa īstais un piemērotais darbs. No 1937.—1938. gadam ārlietu ministrija viņu komandēja uz starptautisko kontrolkomisiju, kuŗa pārraudzīja Spānijas un Francijas robežu spāņu pilsoņu kaŗa laikā; tur viņu iecēla par administrātoru vienam Francijas un Spānijas pierobežas departamentam. Pēc pabeigtā uzdevuma Reinhards atgriezās Rīgā, kur viņu iecēla par preses nodaļas vadītāju ārlietu ministrijā. Šis darbs prasīja lielu izmaņu delikātajā Latvijas stāvoklī 1939. gadā, kad tuvojās vētras no visām pusēm.

Vācu okupācijas laikā Reinhards darbojās vispirms par inženieri satiksmes pārvaldē un rediģēja žurnālu „Technikas Apskats". 1942. gadā Latvijas pašpārvaldei bija grūtas dienas, turoties pretī vācu uzmācībai, kas gribēja necilvēcīgi izmantot latviešu darba spēku. Pēc ilgas tielēšanās panāca soļļumu no vācu puses, ka piespiedu kārtā neviens nesūtīs uz Vāciju caur darba pārvaldēm. Tad Reinhards uzņēmās darba pārvaldes priekšnieka pienākumus, kas varēja solīt vienīgi nepatikšanās, kuŗas vairoja draudi no vācu iestāžu puses. Kad radās vācu nodoms sūtīt 10.000 sieviešu darbā uz Vāciju, Reinhardam izdevās šos draudus novērst.

1944. gadā viņš devās uz Vāciju, kur 3 gadus darbojās Libekā un Hamburgā, gan pašu latviešu improvizētajā Sarkanajā krustā, gan prof. Fr. Gulbja sekretāra postenī, beidzot britu militārajā pārvaldē. Sarkanajā krustā šo rindu rakstītājam iznāca tuvāk iepazīties un sadarboties ar Reinhardu. Tie bija tramīgi laiki, pilni izmisuma un ciešanu bēgļu gaitu sācējiem. Sevišķi trimdas sākums bija grotekas izrīcības bagāts, kad sāka rīkoties jauni „vadoņi" cerībā jo drīz apsēsties vakantajā Kārļa Ulmaņa krēslā un jau iecēla nākošos ministrus un zemākos ierēdņus kopā ar viņu dailajām sekretārēm. Reinhards labi orientējās šajos apstākļos un tikai pasmīnēja, redzēdams, cik „apstulbots ir ļaužu prāts". Tas ir garš stāsts, kas neiederas šai vietā.

P. Reinhards bija neatsveŗams Sarkanā krusta darbā: vajadzēja noklūt Beļģijā pie leģionāriem Cēdelgemā ar latviešu bēgļu sagādātajiem drēbju un pārtikas saņiem; vajadzēja uzņemt kontaktu ar amerikāņu joslā esošajiem tautiešiem; vajadzēja dažādus memorandus sabiedroto militārām iestādēm par bēgļu stāvokli un vajadzībām (reiz vajadzēja glābt no amerikāņu cietuma kādu Latvijas ministru, kuŗu tur bija iemanevrējis otrs ministrs), u.t.t. Reinhards sekmīgi veica visus uzdevumus.

1947. gadā Reinhards izceļoja uz Angliju, kur dzīves sākums bija vilšanās un grūtību pilns. Visu no darba brīvo laiku viņš veltīja latviešu sabiedrībai, ko varam te tikai pieminēt: Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā loceklis, 5 gadus Latvju biedrības priekšsēdis, BPLA valdes loceklis un ACEN Londonas delegācijas priekšsēdis, piedaloties Eiropas padomes sesijās Strasburgā, darbojies Eiropas kustības latviešu nacionālajā komitejā, kopš janvāŗa ir Eiropas kustības federātīvajā padomē un tās valdes loceklis. Darbojoties

Pauls Reinhards

šajās starptautiskajās organizācijās, Reinhardam ir iespēja satikties un sazināties ar dažādu valstu politiķiem, parlamentārieši-em un sabiedriskajiem darbiniekiem, kuŗi domās kaldina un plāno nākotnes Eiropu. Visu kopā saņemot, varam teikt: Pauls Reinhards ir izteikts latviešu patriots, pieredzes bagāts diplomāts, optimists un eiropietis labākajā nozīmē, kas interesējas par mūsu kultūras dzīvi un apsver Baltijas tautu politiskās problēmas. Viņš ir nākotnes skatītājs un aktīvs Eiropas kustības darbinieks, kas vadās no domām, lai Baltijas valstis nepaliktu ārpus kultūrālās Eiropas robežām.

Dr. Ansis Karps

MIRIS OKUPĒTĀS LATVIJAS ARCHIBĪSKAPS

Atrodoties kādā dienesta braucienā, 22. aprīlī Ķijevā pēkšņi ar sirdstrieku miris jaunais okupētās Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps Pēteris Kleperis, kas tikai nesen stājās līdzšinējā Gustava Tūra vietā, kuŗš 78 gadu vecumā 23. martā Rīgā notikušajā baznīcas sinodē „atteicās" no amata vecuma un veselības stāvokļa dēļ. Viņa vietā ar 46 balsīm, 4 atturoties, ievēlēja prāvestu P. Kleperi, kas 4. maijā būtu kļuvis 64 gadus vecs.

P. Kleperi par mācītāju ordinēja 1933. gada 23. aprīlī, pēc tam viņš veica mācītāja pienākumus Biķeŗu un Krusta draudzē Rīgā, līdztekus strādādams par ticības mācības skolotāju Rīgas skolās. Pēc otra pasaules kaŗa viņš kļuva lielās Ģertrūdes draudzes mācītājs Rīgā un Rīgas apriņķa prāvests, ieņemot vietu arī Baznīcas virsvaldē, bet 1948. gadā reizē ar G. Tūru kļuva par Baznīcas virsvaldes prezidija locekli. 1963. gadā P. Kleperis pirmoreiz devās uz Rietumiem, kā vienīgais latvietis padomju delegācijā piedaloties konferencē Montrealā, kuŗā apsprieda dažādus ticības un baznīcas iekārtas jautājumus.

Martā notikušajā sinodē, kā mūsu laikrakstā jau ziņots, par archibīskapa pirmo vietnieku izraudzīja prof. A. Freiju, tādēļ liekas, ka viņš nu pārņems mirušā P. Klepeŗa amatu.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KLĪVLENDA

Apvienotās draudzes telpās Ventas gaidu vienība bija sarīkojusi Sv. Juŗa dienas aktu ar svētbrīdi, kuŗu vadīja māc. I. Gaide. Ar priekšnesumiem uzstājās gaidas un guntiņas. Pēc akta vecāki kopā ar gaidām un guntiņām pakavējās pie azaida galda.

FILADELFIJA

Sv. Jāņa ev.-lut. draudze, kuŗa 21. oktobrī varēs atskatīties uz 75 gadu pastāvēšanu, pagājušā gada martā iegādājās savu baznīcu par 80.000 dol. Īsā laikā draudze nokārtoja vairākas samaksas daļas, tā ka pašreiz vēl nesamaksātā pirkuma summa ir 14.000 dol. Līdz draudzes jubilejas dienai paredzēts izkrāsot baznīcas iekšpusi, uzdodot šo darbu kādai firmai. Šai vajadzībai no draudzes locekļiem lūgti ziedojumi.Līdz aprīļa vidum jau bija atsaukušies 110 draudzes piederīgo, kuŗu ziedojumu kopsumma jau tuvojas 1000 dol. Lielākos ziedojumus līdz šim nodevuši E. Vītola ģimene — 100 dol., V. Incenbergs un M. Lukašs ik pa 50, bet pārējie ziedojumi ir 1 — 25 dol. apmērā. Ziedojumi tomēr vēl turpina ienākt, tādēļ ir cerības, ka baznīcas izkrāsošanai nepieciešamā summa radīsies. Ar talcinieku palīdzību domāts veikt arī dažādus remontus blakustelpās un pagrabā.

A. S.

MILVOKI

Diriģentu, koŗu vadītāju un mūzikas kritiķi Ernestu Brusubārdu, kas nepilnu 88 gadu vecumā bija miris 22. aprīlī, pēdējā gaitā no Milvoku latviešu baznīcas 25. aprīlī izvadīja māc. Ed. Putniņš. Ar divām dziesmām atvadījās apvienotais Brusubārdas un Dzimtenes koris, diriģējot brīvmāksliniecei Alvīnei Sinepei, bet aizgājēja paša komponēto „Pacel mani augstumos savos" dziedāja Velta Jēgere. Pēc bēŗu ceremoniāla atvadvārdus teica Brusubārdas koŗa pr-ks J. Zvērs, vietējās DV apvienības priekšnieks un tās vīru koŗa diriģents V. Aparjods, koŗa Dzimtene pārstāvis J. Klaustiņš un Milvoku ev.-lut. draudzes pr-ks J. Vanags. Daudzas organizācijas, draugi un cienītāji bija sūtījuši atvadsveicienus ar krāšņiem ziediem un vainagiem.

SIBRUKA

Uz 80 mūža gadiem 3. maijā atskatījās Kazimirs Bajārs, viens no vecākajiem tautiešiem Sībrukā. Viņš piedalījies ne vien Latvijas atbrīvošanas cīņās, bet arī otrā pasaules kaŗā. Latvijas neatkarības laiku jubilārs lielāko tiesu pavadīja Madonā, kur laiku strādāja apriņķa policijā, aktīvi darbojoties arī brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrībā, ieņemdams tajā dažādus amatus un izpelnīdamies godazīmes un medaļas no Latvijas ugunsdzēsēju savienības Rīgā. Pēc bēgļa gaitām Vācijā gavilnieks ar ģimeni 1949. gadā iceļoja ASV, vispirms apmetoties Misisipi, bet 1952. gadā pārceļoties uz Sībruku. Viņš, par spīti gadu nastai, joprojām rosīgi darbojas draudzes kopas valdē.

A. S.

PIEMINEKĻI
Igaunu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu metī.

KANADAS BAZNICĀS

TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OSAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibiskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 8, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3827, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

Dievkalpojumi svētdienās notiek plkst. 11 rītā. Svētdienas skola sākas plkst. 10.30, jauniešu pulciņa nodarbības — 10 rītā. Iesvētes mācība notiek pēc dievkalpojuma.

12. maijā, plkst. 11 rītā svinīgs dievkalpojums sakarā ar jauniz-raudzītās Baznīcas virsvaldes pirmo plenārsēdi un Ģimenes dienu.

Jaunatnes iesvētes dievkalpojums 19. maijā, plkst. 11 rītā.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

12. maijā plkst. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums un Svētdienas skolas mācības gada noslēgums. Dievkalpojumā dziedās Montrealas vīru koris Junda D. Vītola vadībā.

19. maijā plkst. 3 dievkalpojums. Svētrunu teiks prāvests J. Teriņš no Zviedrijas.

26. maijā plkst. 11 jaunatnes iesvētes dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2789.

Toronto Austrumu ev.-lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 861 Danforth Ave.

12. maijā, plkst. 2 pēcp. jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums un svētdienas skola.

26. maijā, plkst. 2 pēcp. Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums un svētdienas skolas noslēgums.

BRAMPTONA

19. maijā, plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skolas noslēgums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave, South.

12. maijā, plkst. 11 dienā Ģimenes dienas dievkalpojums, pēc tam Ģimenes dienas akts ar svētdienas skolas bērnu priekšnesumiem; plkst. 10.15 rītā stunda abām Bībeles klasēm.

LONDONA

Māc. J. Praulinš — 88 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-8190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

12. maijā, pl. 1.30 pēcp. Ģimenes dienas dievkalpojums, dziesmu lapiņas. Māc. J. Praulinš.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

19. maijā, pl. 3 pēcp. Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Māc. J. Praulinš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

MONTREALA

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Cooldrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484-8894. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montrealā.

12. maijā, plkst. 10 no rīta talka Tērvetē.

19. maijā, plkst. 2 pēcp. jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Solo: Zenta Tilga.

Māc. A. Voitkus, 8488 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-8294.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

12. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums; Bībeles stunda.

19. maijā Debesbraukšanas dienas dievkalpojums plkst. 1.30.

26. maijā iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 2 pēcp. dziesmu lapiņas.

9. jūnijā plkst. 1.30 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums.

Dievkalpojums angļu valodā — 19. maijā plkst. 1.30 p. p.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

Draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12. Ont

ASV BAZNICĀS

ŅUJORKA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Cīņas draudze 5015 W. Ferdinand St.

12. maijā pl. 10.30 Salas baznīcā Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu, māc. O. Gulbis, skolēnu koris, dāmu komitejas sarīkojums ar bērnu priekšnesumiem; pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols; pl. 2 Betlemes baznīcā Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu, māc. R. Zariņš, soliste, dāmu komit. sarīkojums ar skolēnu skatuves uzvedumu, kori, klavierēm un deklamācijām; pl. 5 (nevis 4.15) Džamaikā Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu, māc. R. Zariņš, dziedās vīru ansamblis Ed. Stota vad., dāmu kom. sarīkojums.

ČIKAGA

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1700, mācītāja mājā 538—7647.

sēde.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59408, māc. E. Caune, tālr. PO9-8679.

12. maijā, plkst. 11 dievkalpojums. Dr. Kārlis Bilzēns un māc. E. Caune. Ģimenes diena. Soliste Aina Lūse. Pēc tam skolas priekšnesumi un kopīgas brokastis. Veco ļaužu godināšana.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trisvienības draudze. Māc. K. Kampe, 1965 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327-5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

Pašvaldību departaments ziņo:

PRIVĀTU NEKUSTAMO IPAŠUMU NODOKĻU SAMAZINĀŠANAS LIKUMS 1968. GADĀ

Ontario parlamentā iesniegts likumprojekts par pašvaldību nodokļu samazināšanu ikvienam patstāvīgam nekustamam īpašumam (dzīvojamai mājai) Ontario provincē.

Likumā paredzēts samazināt pašvaldību nodokli dzīvojamām mājām, pieskaitot kredītu, pamatojoties ar 2000 dol. no īpašuma tirgus cenas novērtējuma. Šī plāna ietvaros Ontario valdība maksās caurmērā ap 15% no ikviena Ontario provinces iedzīvotāja nekustamā īpašuma nodokļa.

To veiks ar nodokļu kredita sistēmas palīdzību, piemērojot 1968. gada nekustamu īpašumu nodokļiem pašvaldībās.

Pilsētu pašvaldībām provinces valdība izmaksās nodokļa kredita summu pilnā apmērā.

Nodokļa maksātājiem, kas jau nokārtojuši savus nodokļus, pašvaldības atmaksās kredita summu.

Likums uzliek namsaimniekiem pienākumu izmaksāt īrniekiem nodokļa kreditu pilnā apmērā. Īpašnieki, kas neievēros likumu, var tikt sodīti ar naudas sodu līdz 100 dol.

Šo atvieglinājumu valdība bija solījusi vispārējās vēlēšanās pērnajā rudenī.

The Hon. John Roberts
Prime Minister of Ontario

ASV dolaru certifikāti uz Latviju

Kā mums ziņo Intertrade Express Corp. firma, tagad ir ļoti izdevīgi sūtīt ASV dolaru certifikātus uz Latviju, jo par tiem jūsu piederīgie var iegādāties pat četrreiz vairāk nekā par rubļiem speciālos Vneshposyltorg veikalos. Šie veikali iekārtoti visās lielākās pilsētās, tajos dabūjami amerikāņu, rietumeiropiešu un vietējie ražojumi. Tāpat jums ir iespēja par dolariem jūsu piederīgajiem iegādāties dzīvokli, kas ir nesalīdzināmi lētāk nekā par rubļiem. Tāpēc sūtiet ASV dolaru certifikātus caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010.

Apmeklējiet
DV
grāmatnīcu Toronto.

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr. Mrs. Miss .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Mans dārgais vīrs un mūsu vienmēr gādīgais tēvs, brālis un audžudēls pēkšņi šķīries no mums
Latvijas karaskolas jūras leitnants, inženieris

Aleksandrs Jansons

dzimis 1918. gada 21. augustā,
miris 1968. gada 3. maijā
Apglabāts š. g. 6. maijā Toronto.

Dzied tālā dārzā putns,
Tas tevi vārdā sauc;
Tas paņem tavu sirdi
Un tālu projām trauc.

(Z. Lazda)

SIEVA, DĒLS, MEITA, ZNOTS,
AUDŽU MĀTE UN MĀSA LATVIJĀ

Mūsu mīļais

Inž. ALEKSANDRS JANSONS

dzimis 1918. gada 21. augustā, miris 1968. gada 3. maijā Toronto

Sirds kaut smaga bēdās
Miera nedod dusēt,
Sini dziļā klusā naktī
Vajag klusēt,
Klusēt.

(J. Jaunsudrabiņš)

Dziļās sērās:

BENJAMIŅU, LEJASISAKU UN LEJIŅU ĢIMENES

UZ LATVIJU
sūtiet visvairāk pieprasītās dāvanas
DĀVANU CERTIFIKĀTUS

Plašāki garantēti tikai dāvanu certifikāti ir visvērtīgākie un daudz labāki nekā dāvanu saņīši. To jums piederīgie apliecinās.

TIKAI PAR DĀVANU CERTIFIKĀTIEM
jūsu piederīgie visu var iegādāties — pārtiku, apģērbu, tekstilijas, apavus un daudz citu lietu — amerikāņu, rietumeiropiešu, kā arī vietējos ražojumus speciālos Vneshposyltorg dolaru veikalos. To jums piederīgie apliecinās.

TIKAI PAR DĀVANU CERTIFIKĀTIEM
jūsu piederīgie var nopirkt ko vēlas par speciāli pazeminātām cenām. To viņi jums apliecinās.

NAV PIEMAKSAS
ne sūtītājam, ne arī saņēmējam.

PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street New York, N.Y. 10010
PIEPRASIET JAUNĀKO CENRĀDI. ĻOTI SVARĪGI

Aizsaules pulkiem pievienojies mūsu apvienības loceklis

ltn. Aleksandrs Jansons

dzimis 1918. gada 21. augustā,
miris 1968. gada 3. maijā.

Per aspera ad astra!

Mīļā piemiņā paturēs
LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBA KANADĀ

Draugu pulkam aizsaulē pievienojies

ltn. ALEKSANDRS JANSONS

dzimis 1918. gada 21. augustā,
mirris 1968. gada 3. maijā Toronto.

Per aspera ad astra!

Viņu skumjā piemiņā paturēs
KARA SKOLAS DRAUGI

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

10. maijā — pl. 8.00 vak. tradicionālā maija balle „Kādreiz maijā" DV namā, 125 Broadview Ave.

11. maijā — pl. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē Aīnas Zemdegas klavieru studijas audzēkņu vakars.

11. maijā — plkst. 7.30 Parkdale Collegiate, 209 Jameson Ave., koncertapvienības sezonas pēdējais koncerts. Montrealas vīru koris Junda, diriģ. Daumants Vītols.

12. maijā — pl. 4.30 pēcp. DV namā, 125 Broadview Ave, senātora A. Rumpētera referāts „Ģen. Balodis kā karavīrs un armijas virspavēlnieks".

12 maijā — pl. 5 p.p. Latviešu namā Latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdiena.

19. maijā — Pavasara svētki Sidrabenē ar sporta sacīkstēm vieglatlētikā, futbolā un volejbolā.

25. maijā — pl. 6 vak. Latviešu namā TLTA Sestdienas ģimnazijas 12. izlaiduma akts.

25. maijā — pl. 7 vak. Kluba atklāšana DV namā, 125 Broadview Ave.

31. maijā — pl. 8 vak. Latviešu namā vakariņas ar jautru programmu.

1. jūnijā — pl. 7 vakarā Ernas Ošiņas—Bērziņas klasiskās baletskolas gadskārtējais audzēkņu vakars Bloor Collegiate auditorijā, 1141 Bloor St. W.

8. un 9. jūnijā — pl. 8 un 6 resp. Sv. Andreja baznīcas zālē A. Tipāna un V. Vētras veltījums Latvijai „Dzejas un dejas". Biļetes iepriekšpārdošanā pēc 4. maija DV grāmatnīcā.

15. un 16. jūnijā — Sidrabenē jaunatnes un sporta svētki.

21. jūnijā — pl. 7.30 vak. Jāņu ielīgošana „Jāņi — kā pa Jāņiem" DV namā — 125 Broadview. Ave.

22. jūnijā — Sidrabenē Līgo vakars ar brīvdabas uzvedumu un deju.

5. oktobrī — Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā.

20. oktobrī — pl. 5.30 pēcp. Sv Andreja baznīcas zālē baritona Pētera Geistauta jubilejas koncerts.

HAMILTONA

11. maijā — pl. 7 Hamiltonas Latviešu Biedrības maija balle Latviešu namā, 16 Queen St. N. Hamiltonā.

KIČENERA

1. jūnijā — plkst. 7 vakarā Ceriņu balle ar karalienes vēlēšanām un rallu programmu. Ungāru kluba telpās, 3 jūdzes ziemeļos no Hespeleras, pie Waterloo-Wellington līdlauka.

OTAVA

18. maijā — plkst. 7 vak. Royal Canadian Legion zālē — Trafalgare House, 110 Argyle St., DV rīko otrā darbības gada atceres sarīk. „Tūpju balle". Svētku akts un priekšnesumi.

PĀRSŪTAM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35., pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laiā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIŅIŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos

LATVIEŠ
SKAŅU PLA
J. Ozoliņa orķestris — Viltīgās a
Meitene, zeltene, Viltīgās acis, Nekas na
gale, Plaukstinpolka, Čuči mana līgaviņa
šu par tevi, tēvu zeme, Gājputni, Meit
gadi, Jandaliņa smaids.
DEJU MŪZIKA
J. Ozoliņa orķestris — Sapņo par mīlu
Ugunskurs, Skaists bij tas laiks, Dēls
reiz, draugs, nāksi tu, Tūdaliņ, tagadiņ,
ka, baltā bērzu birzē, Sveika Gauja, Mu
tu domāji?, Mūsu mīla bij sapnis, Ozolī
H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas.
Sen tas bij, Nealzmirstamais skūpsts, A
ses meitene, Lakatiņš zilais, Brūklenājs,
Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Draugs, nejaut
šanās.
L. Gleške — Latviešu tautas dziesmas—
Stāvēju, dziedāju, Es, maģa meitiņa, D
Kam der kalni, kam der lejas, Saulīt vē
rožu dārzi, Divi, divi, kas tie divi?, Tek
ļevīņa, ābelīte, Dzeguze kūko, Es adīju
lēni jūra krāca, Vakars nāca, vāverīte, M
Dziesmu Vairogs — koris. S
Tu, Mūžīgais — A. Kalnājs. Dārgās ēnas
A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V.
V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Bar
J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju,
Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A.
vējiņš — A. Kalnājs.
Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar
150. Psalms — B. Brittens. Orātorijas „S
Svētīgi gara nabagi. Svētīgi, kam bēdas.
Verena Stelps - Dambrans, klavier
Suite — A. Sturms. Ballade — A. Kaln
ņiņš. Sonatina — J. Mediņš.
Sv. Andreja draudzes koris. Mono
Solisti: M. Dežardēns, P. Geistauts, E. T
un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles
Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedi
lis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria —
H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas.
Sen tas bij. Nealzmirstamais skūpsts, A
ses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenājs.
reiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tu
Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.
Mirdzot ūķēpiam. Jau saule riet. Baltā r
miem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Ga
šā. 15. divizijas dziesma. Es vēlos mājās
gemā, draugs. Balta roze nozied. Vedēj,
Aizgāja latvietis. Junda.
Alfreds Poriņš — Teiksma.
Pūt vējiņi. Ar laiviņu ielaidos. Div dzelt
rozes dārzā ziedēj. Ai, zaļāi līdaciņa. Sa
Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spān
vēja. Kad nāksi atkal.
Vīru koris VIESTURS.
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedā
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Ūguns
Dzimtā puse. Jāņu laiks. Saule un mēne
Pūtīn pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta
vieglu prātu. Div' bajāri. Padziedami nu
nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegloju
bālelīni. Alus kanna. — Diriģenti: T. Saks
ilists: J. Baruss.
Nujorkas kokļu un dziedātāju
KOKLĪTES SKANĒJA. Mono $4.50
Koklītes skanēja. Trīs sidraba upītes. Pu
Ēdiet, govis, zaļu zāli. Ganīdama saganiju
balss. Velc, pelīte, saldu miegu. Oi, agleit
mēnestiņis. Laid iekšā, saimeniece. Kokīt
bij satupuši. Talka, talka, līela talka. Sēj
Pirmā diena, otrā diena. Norīet saule va
Kam, liepiņa, tu nolūzi Cīrulīti, mazputn
Antons Kivlenieks.
(Latviešu tautas dziesmas un dejas k
Cielava, baltgalve. Cīruli, cīruli. Vāverīte
kūp. Smīkls man. Visi ciema suņi rēja. Cie
Teci, teci, kumelīni. Pieci gadi kalpiņš bij
vēju, dzīdoju. Aiz azara bolti bērzi. Myus
mana šī nakatiņa. Redz' kur jāja. Puiši,
Rīkšu bēri es palaidu. Jandaliņā.
Meitenu kvintets — ROTA.
Latviešu tautas dziesmas: Jo dziedāju, jo
Saules teiksma. Visiem rozes dārzā zied.
Švāgera meitiņa. Kūko, mana dzeguzīte.
projām, ledutiņ. Pus vasaras es dziedāju
dzamāsi rozes sēju. Lūdzami, jautīni.
Vera Leinvebere — klavieres
J. Vītols — Variācijas un T. Ķeni
DABŪJAMAS DV GRĀMAT
491 COLLEGE ST. TORONTO
ONTARIO IEDZĪV. + 5%

KAKTI
Velcam visādus transportus ar mode
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam
LE 5-6619 941 Dovercour

Atstājiet savas krāsainās un me
atīstīšanai un kopēš
DV Grāmatnīcā, 491 College St.,

MĒS IESPIEŽ
Laulību un iesvētību ielūgumu
Vizītkartes
Dokumentus biedrību vaj
Koncertu programmas
Sarīkojumu biļetes
Plakātus, dziesmu l
Vēstuļu veidlapas,
Grāmatas, žurn
Labs darbs. — Mērenas c
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODO
Latvija Amerik
491 College St., Toronto
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code

...udžudēls pēkšņi šķiries no mums
...nts, inženieris

...Jansons

...augustā,
...maijā
...oronto.

...SIEVA, DĒLS, MEITA, ZNOTS,
...UDŽU MĀTE UN MĀSA LATVIJĀ

...S JANSONS

...gada 3. maijā Toronto

...sērās:

...AMIŅU, LEJASISAKU UN LEJIŅU ĢIMENES

✝

...ojies mūsu apvienības loceklis

...drs Jansons

... gada 21. augustā,
... gada 3. maijā.

Mīļā piemiņā paturēs
LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBA KANADĀ

✝

... aizsaulē pievienojies

...NDRS JANSONS

...gada 21. augustā,
...a 3. maijā Toronto.

...umjā piemiņā paturēs
KAŖA SKOLAS DRAUGI

... Amerikas latviešu
...gtonas ansambļa
... Eaton auditorijā.
... pl. 5.30 pēcp. Sv
...nīcas zālē barito-
...eistauta jubilejas

...ILTONA
...7 Hamiltonas Lat-
...bas maija balle
...ā, 16 Queen St.

...ENERA
...kst. 7 vakarā Ce-
...karalienes vēlēša-
...bu programmu.
...a telpās, 3 jū-
... no Hespeleras,
...Vellington iidlau-

...VA
...st. 7 vak. Royal
...on zālē — Tra-
... 110 Argyle St.,
... darbības gada
... „Tulpju balle".
...n priekšnesumi.

LATVIEŠU SKAŅU PLATES

J. Ozoliņa orķestris — Viltīgās acis. Stereo $7.00
Meitene, zeltene, Viltīgās acis, Nekas nav tik jauks, Kvēlo, pagale, Plaukstiņpolka, Čuči mana līgaviņa, Metieniņš, Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme, Gājputni, Meitene, tumšmate, Gadi, gadi, Jandaliņa smaids.

DEJU MŪZIKA

J. Ozoliņa orķestris — Sapņo par mīlu un Gauju. Stereo $7.00
Ugunskurs, Skaists bij tas laiks, Dēls pārveda līgaviņu, Vēlka, baltā bērzu birze, Sveika Gauja, Mugurdancis, Ko, runcīt, tu domāji?, Mūsu mīla bij sapnis, Ozolīti, zemzarīti.
H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5. Stereo $5.50
Sen tas bij, Neaizmirstamais skūpsts, Atceries, meitenīt, Pērses meitene, Lakatiņš zilais, Brūklenājs, Polka, Bij Jāņu nakts, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Draugs, nejautā, Tur es dzēru, Šķiršanās.
L. Gleške — Latviešu tautas dziesmas—kokles pav. Mono $5.00
Stāvēju, dziedāju, Es, maģa meitiņa, Dzērāj' puisis bēdājāsi, Kam der kalni, kam der lejas, Saulīt vēlu vakarā, Man deviņi rožu dārzi, Divi, divi, kas tie divi?, Tek saulīte tecēdama, Zied ievina, ābelīte, Dzeguze kūko, Es adīju raibus cimdus, Lēni, lēni jūra krāča, Vakars nāca, vāverīte, Maza, maza es meitiņa.
Dziesmu Vairogs — koris. Stereo $5.50
Tu, Mūžīgais — A. Kalnājs. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J. Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais vējiš — A. Kalnājs.
Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar orķestri. Stereo $5.50
150. Psalms — B. Brittens. Orātorijas „Svētīti ļaudis" prologs. Svētīgi garā nabagi. Svētīgi, kam bēdas.
Verena Steips - Dambrans, klavieres. Mono $5.00
Suite — A. Šturms. Ballade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķeniņš. Sonatina — J. Mediņš.
Sv. Andreja draudzes koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Solisti: M. Dežardēna, P. Geistauts, E. Timermane — ērģeles un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedis brēc — E. Melngailis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria — A. Vivaldi.
H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5.-, Stereo $5.50
Sen tas bij. Neaizmirstamais skūpsts. Atceries meitenīt. Pērses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenājs. Bij Jāņu nakts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.
Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpinrasā. 15. divīzijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā, draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Junda.
Alfreds Poriņš — Teiksma. Mono $5.00
Pūt vējiņi. Ar laiviņu ielaidos. Div dzeltenī kumeliņi. Visiem rozes dārzā ziedēj. Ai, zaļāi līdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama. Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spāniešu romance. Liepu tēja. Kad nāksi atkal.
Vīru koris VIESTURS. Mono $4.50
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedātā 21 dziesma)
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Uguns mīlna. Jaunība. Miglā. Dzimtā puse. Jāņu laiks. Saule un mēness. Dzelmju snauda. Pūtin pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta līgaviņa. Aijā manu vieglu prātu. Div' bajāri. Padziedami nu, bāliņi. Viens gans nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegloju biržu sesku. Kalējiņi bāleliņi. Alus kanna. — Diriģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. Solists: J. Baruss.
Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis
KOKLĪTES SKANĒJA. Mono $4.50, Stereo $5.50
Koklītes skanēja. Trīs sidraba upītes. Puri, puri, meži, meži. Ēdiet, govis, zaļu zāli. Ganīdama saganīju. Dancis Nr. 3. Kāzu balss. Velc, pelīte, saldu miegu. Oi, agleit, agleit. Aiz kalniņa mēnestiņis. Laid iekšā, saimeniece. Koklīte skanēja. Baltie gulbji satupuši. Talka, talka, liela talka. Sēju jauku rožu dārzu. Pirmā diena, otrā diena. Noriet saule vakarā. Kam tie kalni. Kam, liepiņa, tu nolūzi. Ciruliti, mazputniņ. Kamolindeja.
Antons Ķīvlenieks. Mono $5.00
(Latviešu tautas dziesmas un dejas kokles pavadījumā)
Cielava, baltgalve. Ciruli, ciruli. Vāverīte. Aiz kalniņa dūmi kūp.Smīkls man. Visi ciema suņi rēja. Ciema daiļā sērdienīte. Teci, teci, kumeliņi. Pieci gadi kalpiņš biju. Mugurdancis. Stovēju, dzīdoju. Aiz azara bolti bārzi. Myus cīma meitiņa. Gara mana šī naksniņa. Redz' kur jāja. Puiši, puiši. Vai, māmiņa. Rikšu bēri es palaidu. Jandāliņš.
Meiteņu kvintets — ROTA. Stereo 5.50
Latviešu tautas dziesmas: Jo dziedāju, jo skanēja. Ai, saulīte. Saules teiksma. Visiem rozes dārzā zied. Kālabadi galdiņam. Švāgera meitiņa. Kūko, mana dzeguzīte. Nāk rudentiņš. Ej projām, ledutiņ. Pus vasaras es dziedāju. Tricēj' kalni. Beidzamāsi rozes sēju. Lūdzami, ļautiņi.
Vera Leinvebere — klavieres. $5.25
J. Vītols — Variācijas un T. Ķeniņš — Sonāta.

DABŪJAMAS DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
ONTARIO IEDZIV. + 5% P.S.T.

Apgāda DAUGAVAS VANAGS izdevums

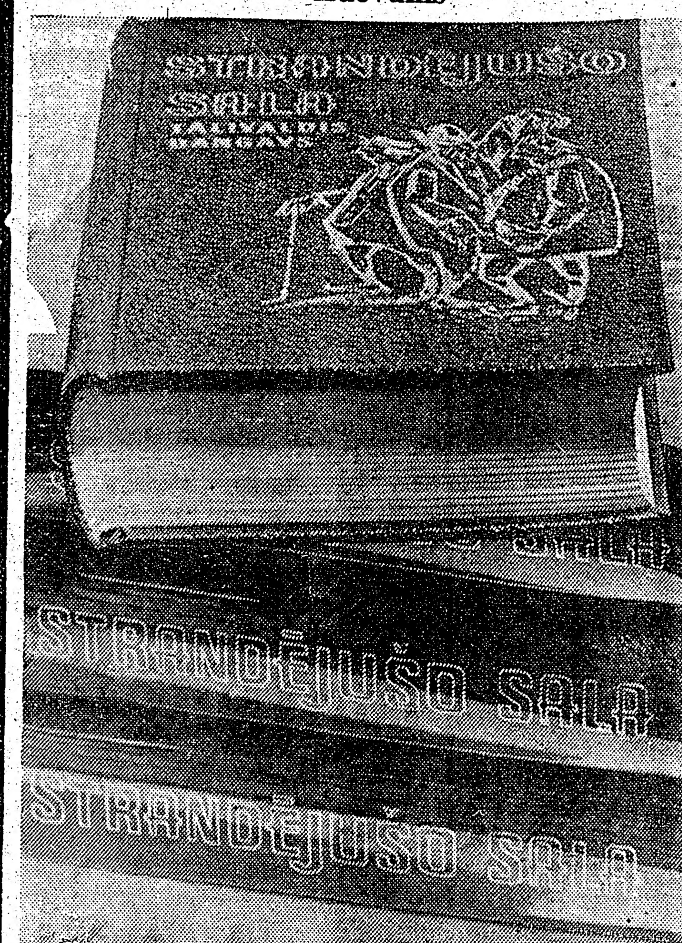

T. DANGAVA
stāstu krājums

STRANDĒJUŠO SALA

Literātūras kritiķis Jānis Rudzītis Vācijas „Latvija" p. g. 44. numurā par šo izdevumu cita starpā raksta: „Visumā tā ir grāmata, kas liecina, ka Tālivaldis Dangavs ir bijis rakstnieks ar apskaužami bagātu intelektuālo bagāžu, sevišķi domājot par valodu prašanu un orientēšanos pasaules literātūrā, mūzikā un glezniecībā." — „. . . nav noliedzams, ka ar Strandējušo salu mūsu literātūrā ieradies gluži unikāls stāstu krājums."

Cena $8.20 GRĀMATNĪCĀM ATLAIDE

Dabūjama DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

DV TORONTO NODAĻA RĪKO piektdien, 10. maijā, plkst. 8 vakarā DV namā, 125 Broadview Avenue (Broadview & Queen),

TRADICIONĀLO MAIJA BALLI

ar Maija karalienes vēlēšanu.

Sarīkojumu kuplinās Niagaras - Sv. Katrīnu meiteņu kvintets „DZIMTĀLE". Spēlēs A. Virbuļa orķestris.

Ieeja $2.50, jauniešiem $1.50

Pasūtiniet sev un saviem draugiem žurnālu

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTS

Šis izdevums veltīts LATVIJAS brīvībai un labākai nākotnei un ir Daugavas Vanagu centrālās valdes izdevums.

Atbildīgais redaktors — VILIS HAZNERS

Redaktori: RAIMONDS ČAKS, RITA GĀLE un TONIJA KRŪKA.

DVM iznāk regulāri sešas reizes gadā ar plašu literāro daļu, idejiska un politiska satura rakstiem un apcerēm, ievērojamu darbinieku atmiņām, DV dzīves informāciju, vanadžu, sporta un humora nodaļām.

Abonēšanas maksa vienam gadam: Amerikas kontinentā $5.50, uz ārzemēm, ja maksā dolaros. Atsevišķu numuru cena $1.00.

PASŪTINĀJUMI ADRESĒJAMI —

Apgāds DAUGAVAS VANAGS — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET
A. BĒRZIŅA
THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00
GRĀMATA, KAS PALĪDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CĪŅU PRET KOMŪNISMU.
Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Baltic PLASTERING

Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.

Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.

Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

DAUGAVAS VANAGU NAMS

125 BROADVIEW AVE.

īrē telpas

DEJĀM— VIESĪBĀM KĀZĀM—
Pieprasāmas: M. Ādama kundzei pēc pl.6 vakarā HO6-1517, Toronto

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNISU NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

MĒS IESPIEŽAM

- *Laulību un iesvētību ielūgumu kartes*
- *Vizītkartes*
- *Dokumentus biedrību vajadzībām*
- *Koncertu programmas*
- *Sarīkojumu biļetes*
- *Plakātus, dziesmu lapiņas*
- *Vēstuļu veidlapas, aploksnes*
- *Grāmatas, žurnālus*

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

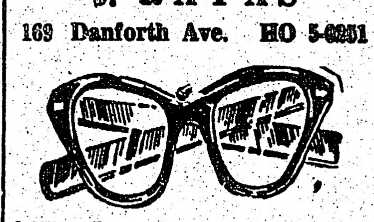

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Ķeniņš — Zvaigžņotā junda, dzejoļi	$4.00
S. Lazdiņa — Mana vaina, rom.	$5.00
A. Dziļums — Aizaugušās drupas,	$4.80
M. Eglītis — Rotaļa, stāsti	$3.00
A. Niedra — Atkal Eiropā, rom.	$4.50
Latviešu vēsture dzejā un gleznās 2. gr. Asinis un ugunis	$6.80
„ Svešos ceļos un pajumtē	$6.80
Ceļi, rakstu krājums XIII	$3.20
Latviešu tautas teikas un pasakas 10. gr.	$7.80
K. Dzelzītis — Dzīves krustceļos, dzej.	$3.20
A. Vilnis — Rājiens sirdij, dz.	$3.00
„ Lauru vainags, dz.	$3.25
„ The Laurel wreath (angļu val.)	$2.75
„ In Memory (velt. J. F. Kennedy)	$2.00
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.80
„ Pēc pastardienas, rom.	$4.50
P. Jēgere-Freimane — Es apliecinu tevi	$4.20
R. Rīdzinieks — Patiesību meklējot, dzejoļi	$1.00
V. Avens — Caurumi, dz.	$1.00
R. Mūks — Nāve un Otto, dz.	$1.00
G. Pļavkalns — Caurspīdīgas ēnas, dz.	$1.00
A. Daugule — Sadedzinātie tilti, rom.	$3.00
K. Ķezbers — Daktera Applebija kalpi, st. un nov.	$4.00
E. Lūkins — Meditācija par Mendelsonu-Bartoldiju	$2.00
K. Zvejnieks — Inese, rom.	$3.25
V. Ramons — Putekļi sarkanā rietā, rom.	$4.50
Turģeņevs — Dūmi, rom.	$3.85
Jānis Niedra — Dziedonim veltīts rakstu krājums	$4.50
Teach Yourself Latvian	$2.75
L. Dombrovska-Larsena—Uz darbnīcas sliekšņa, pārdomas	$4.50
Danno — Domu atomi, aforismi	$0.50
A. Voitkus — Aiz miglas aust saule, rom.	$4.80
Raiņa un Aspazijas 1968. g. Gada grāmata	$2.50
J. Kronlins — 379 dienas	$9.60
Jānis Rozentāls —	$24.00
H. Kreicers — Logi, apceres	$6.00
K. Ķezbers — Brencītis, pasaka	$4.00
E. Ardenss — Serafima spārni, noveles un stāsti	$4.50
G. Zariņš — Trimdas augstā dziesma, stāsts	$3.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 8. gr.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 9. gr.	$7.80
A. Eglītis — Tiesa nāk	$6.00
K. Raudive — Gaisma un mijkrēslis, rom.	$7.50
Indra Gubiņa — Rītdiena neskaitās, nov.	$4.00
P. Ludvigs — Mūsu Latvijas ūdeņi, stāsti	$5.50
I. Vīksniņa — Saules sala, rom.	$4.50
G. Saliņš — Melnā saule, dzej.	$4.00
B. Grunde un M. Kovaļevska — Meža bērni	$4.00
H. Loftings — Doktors Dūlitls un viņa zvēri	$4.00
Ventiņ puse	$3.60
P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Čenču Jezups — Pīters Vylāns, rom. latg. izl.	$7.00
Latvijas vēsture 1914—1920.	$17.00
J. Veselis — Trīs laimes, rom.	$2.50
„ Tērauda dvēsele, rom.	$4.00
I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aiziešanu, dzeja	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smieklīņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.30
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonīmu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļā, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzelonžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poēmas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

Pasūtināšanai zvaniet
Tālr. 921-7121
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

SPORTS

VOLEJBOLA MEISTARSACĪKSTES 11. MAIJĀ

Pirms nodarbības un sacensības brīvdabas laukumos sāks mūsu vieglatlēti un tenisisti Kanadā, 11. maijā Toronto pulcēsies Kanadas latviešu vīriešu un sieviešu volejbola vienības, lai sacenstos savās gadskārtējās meistarsacīkstēs. Tās, sākoties plkst. 9.30 rītā, notiks lielajā Jorkas universitātes vingrotavā (Keele St. un Steeles Ave.). Par meistartitulu vīriešiem spēkosies Hamiltonas Spartas, Montrealas LSK, Toronto LSK un Toronto latviešu YMCAs vienības, bet sievietēm — Hamiltonas Spartas un Toronto LSK sešnieki.

Pēc meistarsacīkstēm plkst. 7 vakarā DV namā (125 Broadview Ave.) Toronto notiks sportistu apbalvošanas vakars ar deju, uz kuru aicināti visi sporta draugi, līdz ņemot „groziņus". Par atspirdzinājumiem būs gādāts.

Kuŗus sportistus apbalvos? Par nopelniem un panākumiem Latviešu sporta apvienība Kanadā katru gadu apbalvo vairākus sportistus, lai ar mazām piemiņas balvām izteiktu pateicību par mūsu sporta dzīves veicināšanu. Apbalvošanas noteikumi paredz, ka balvu viens sportists var saņemt tikai reizi trīs gados. Tā, varbūt, 1967. gada apbalvojamo sarakstā trūks daža populāra un izcila sportista, jo tas atzinību saņēmis iepriekšējos gados.

Par sasniegumiem, interesi un sportisku stāju 1967. gadā, balvas 11. maija vakarā saņems basketbolists Jānis Brikmanis, volejbolisti Ivars Leja un Andrejs Richters, galda tenisists Viktors Skujiņš, tenisists Gunārs Klaiše, vieglatlēti Vija Bruniņa un Juris Zivtiņa, kā arī futbolists Austris Liepa. —cbb—

FUTBOLISTI ATZĪMĒS LATVIJAS DIBINĀŠANAS 50. GADSKĀRTU

Mūsu kādreizējā valstsvienība futbolā Latvijas neatkarības laikā spēkojusies ar daudzu Eiropas valstu izlasēm. Daudzu mūsu kādreizējās valstsvienības pretinieku tautām tagad ir savas nacionālās vienības Toronto.

Tā Latviešu sporta apvienības Kanadā futbola nozares vadītājam A. Grīnbergam radās doma Latvijas neatkarības pasludināšanas 50. gadskārtas sarīkojumu ciklā ietilpināt arī futbola zibensturnīru, kuŗā piedalītos visu to etnisko grupu vienības, kuŗu valstis kādreiz sacentušās ar Latviju.

Protams, visām mūsu kādreizējo futbola pretinieku tautām, piemēram, turkiem savu vienību Toronto nav, taču A. Grīnberga ideju ļoti atzinīgi jau novērtējušas vairākas etniskās grupas. Tā draudzīgajam zibensturnīra spēlēm Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres zīmē savas vienības jau pieteikuši igauņi, vācieši, čechi, zviedri, ungāri, spāņi un maltieši.

Jānožēlo, ka Latvija savā laikā spēkiem nav mērojusies ar angļiem, skotiem un italiešiem, kuŗi pašreiz dominē Toronto futbola laukumos. Tādā gadījumā Latvijas jubilejas konkurence būtu daudz plašāka.

Turnīrs notiks 1. jūnijā Withrow laukumā pie Broadview avenijas. —cbb—

ASV „nabagi" iet uz Vašingtonu

NĒĢERI IZBEIDZ RAUDĀSANU UN UZSĀK SOĻOŠANU. — „IZPRIECAS" GĀJIENS TORONTO

„Nabadzīgie amerikāņi" aizvadītajā nedēļā sapulcējās Memfisā, vietā kur nogalināja viņu mācītāju Dr. Kingu, lai sāktu plānoto gājienu uz Vašingtonu. Kinga pēctecis māc. Ralfs Abernati paziņojis, ka nēģeriem laiks izbeigt raudāšanu un uzsākt soļošanu.

Gājiens sākās pēc dievkalpojuma Loraines motelī, kur Dr. Kingu 4. aprīlī nogalināja šautenes lode. Izskaust nabadzību ar „nabagu" kustību Kinga sekotāji uzskata par sava nelaika vadoņa atstāto testamentu. Vairums soļotāju bija nēģeri, kaut kampaņā bija aicināti arī „baltie nabagi" — meksikāņi, portorikāņi, indiāņi un citi. Soļotājus pavadīja liels policijas eskorts.

Kinga atraitne Koreta, kas izsludināta par „Melno madonnu" un parasti brauc tikai limuzīnā, soļošanā nepiedalījās, bet ierādās tikai dievkalpojumā motelī. Tur piestiprināta milzu marmora plāksne ar iegravējumu: „Viņi sacīja viens uz otru — apstājies, šeit nāk sapņotājs. Nonāvēsim viņu, un mēs redzēsim, kas iznāks no viņa sapņiem." Dārgajai piemiņas plāksnei naudu sazieduši Dr. Kinga atstātie „trūkumcietēji".

Citi „nabadzīgie soļotāji" savos automobiļos memfisiešiem pievienosies no Losandželosas, Čikagas, Bostonas un citām ASV pilsētām, lai laikā no 12.—19. maijam satiktos Vašingtonā kā lielos svētkos, kur cels „telšu pilsētu". Nēģeri dzīvos bez darba savās teltīs tik ilgi, kamēr kongress un prezidents Džonsons pieņems viņu prasības.

Prezidents Džonsons vērsis Vašingtonas pilsētas galvas uzmanību uz iespējamām jaunām nēģeru varmācībām galvaspilsētā, kuŗa vēl nav atkopusies no nesenajām dedzināšanām un laupīšanām. Prezidents lūdza soļotājus iesniegt savas prasības un atļaut valdībai laiku tās izlemt, bet kampaņas vaditājs Abernati paziņoja, ka viņa „nabagi" paliks savās teltīs Vašingtonā tik ilgi, kamēr kongress pieņems likumu, kas novērsīs nabadzību...

Kamēr nabadzīgie ASV nēģeri soļo uz Vašingtonu, bagātie kanadieši Toronto 4. maijā rīkoja soļošanu ap pilsētu vairāk nekā 32 jūdžu distancē, lai „sapelnītu" naudu pasaules trūkumcietējiem. Biezā maka turētāji soļotājiem bija apņēmušies samaksāt par katru noietu jūdzi, lai pēc tam „peļņu" nodotu labdarības organizācijām. Gājiens, kas sākās Kanadas nacionālās izstādes laukumā plkst. 8.30 rītā, beidzās Nātaņa Filipa laukumā pie jaunā pilsētas valdes nama, pirmajam soļotājam pienākot plkst. 4 pēcpusdienā. Pēc vispārējā novērtējuma soļošanā piedalījušās ap 30.000 personu, „nopelnot" trūkumcietēju atbalstīšanai 200.000 dolaru.

Labdarības gājiens bija jauna izklaidēšanās izlutinātajiem pilsoņiem, kuŗiem jau „viss apnicis", un liela uzjautrināšanās pusaudžiem, kas pierkstināja nēsājamos miniradio aparātus un varēja skaļi iztriekties. Arī pieaugušajiem bija savs prieks. Ja citu smagumu dzīvē nebija, tad šoreiz varēja pār plecu nest rezervju kurpju pāri vai pleca somu ar pirmās palīdzības medikamentiem un pārsienamiem materiāliem, kā arī bagātīgā daudzumā „sandvičus", kuŗus pēc gājiena iesvieda atkritumu tvertnē. Dažam ceļa somā bija arī pudele stiprāka dzēriena, kā jau piederas visur, kur notiek kāda uzjautrināšanās.

Gājienā piedalījās arī Kanadas ārlietu ministrs Mičels Šārps, modernās zamšādas kurpēs un khaki lietus mētelī. Viņam nedaudz priekšā soļoja jaunā Kanadas ministru prezidenta Trudo nozīmētais pārstāvis un ministrs bez portfeļa Donalds S. Mekdonalds, kā arī citi bijušie un esošie parlamentārieši. Trudo pārstāvis Mekdonalds priecājās, ka „nopelna" 10 centu par katru noieto jūdzi no katra sava „sponsora", kuŗu vidū bija arī Trudo un citi ministru kabineta locekļi, bet pats sev „samaksājot" veselu dolaru par noieto jūdzi.

Cik jauki izklaidējās paši gājiena dalībnieki, tikpat lielas nedienas tie sagādāja pilsētas autobraucējiem. Vietām satiksme bija apturēta gandrīz divas stundas, kamēr garais gājiens šķērsoja kādu dzīvu pāreju. Par kārtību gājiena laikā rūpējās vairāk nekā 50 policistu un ap 20 motociklistu.

SVĒTĀ ZEME

(Pārnesums no 1. lpp.)

ver savas ugunīgās mutes, bet ne cīnītāju sirdis! Šai zinā nekas nav mainījies arī šodien, kaut dzelzs loks ap mūsu zemi kļūst ciešāks un moku pilnāks. Brīžam pat šķiet, ka gaismas varu nebūs nekad.

Bet tā nav. Tautai, kas tik sīksti un varoņīgi spējusi izturēt vissmagākās verdzības posmus, piemīt neiznīcināma vitalitāte un izturības spēks, kas tai palīdzēs pastāvēt līdz spožai rītausmai, kuŗa seko melnajai naktij. Katra pēda mūsu zemes, cauri dažādu briesmu laikiem, slacīta asinīm vai apzīmogota cita veida cēliem darbiem brīvības un pašnoteikšanās labā.

Latviešu karaviri, kā pati tauta, nekad nav bijuši iekarotāji, bet tikai cīnītāji par savas tautas tiesībām un brīvību. Tā bija līdz 1945. gada 8. maijam, kad šo iespēju viņiem atņēma, zemei un tautai atkal ieslīgstot postā un verdzībā.

Cik gara vēl būs nakts, to mēs nezinām. Bet mēs gan apzināmies un nešaubīgi ticam, ka brīvības un taisnības vārdā reiz sadrups Latvijai un pārējām Baltijas valstīm uzmestās važas.

8. maijā Pad. savienības dižviriem derētu ieskatīties kādreiz visas pasaules priekšā izreklamētās un uzsvērtās Atlantijas chartas paragrafos un genocida deklarācijā, zem kuŗas redzams arī tās paraksts: „Katrai tautai ir tiesības uz brīvību un pašnoteikšanos, un tās var veidot valsts iekārtu pēc savas izvēles."

Sodien visa Latvija ir it kā liels upuŗu lauks, arī tikai reti apzīmētām dusas vietām. Latviešu mocekļu un leģionāru kapenes ir nolīdzinātas, un gadi tām pārvilkuši sūnu un nezāļu kārtu.

Bet gars ir dzīvs, un daudzo dvēseļu pulks, atraisījies no pīšļu dajas, vēl mīt dzīvo paaudzēs, degdams ticībā Latvijas taisnīgajai lietai.

1. maijs Prāgā, Maskavā un citur

Pēc reformām un liberālizācijas Čechoslovakijā rietumu pasaule ar interesi gaidīja, kā izpaudīsies 1. maijs valstī, kuŗa mēģina pāriet uz t. s. demokratisko sociālismu. Lielākie laikraksti un ziņu aģentūras bija sūtījušas uz Prāgu savus speciālkorespondentus, lai sekotu komūnistu monopolizēto „strādnieku solidāritātes svētku" norisei.

Sauklim „Visu zemju proletārieši, savienojaties!" Prāgā vairs nebija tās skaņas kā pirms gada. „Proletārietis" ir nabadzības simbols, kas atstāts tikai Maskavai un Kremlim vēl padevīgajiem satelītiem. Čechoslovakijas reformās ietelp arī vispārējo dzīves apstākļu uzlabošana, lai apkaŗotu nabadzību. Tāpat tradicionālajiem maija sarkanajiem karogiem bija stiprs nacionālo krāsu piejaukums. Čechu sarkanzilibaltās krāsas pēc 20 apspiestības gadiem brīvi plivināja Prāgas ielās kā „vēja slotas" vai t. s. „poniju astes"; pušķi sasietas nacionālās krāsas rokā vicināja arī valsts prezidents Svoboda, stāvot parādes pieņēmēju tribīnē kopā ar komūnistu partijas vaditāju Dubčeku. Publika tiem meta pavasaŗa ziedus, un tādi paši ziedi lidoja arī no tribīnes, tā pasvītrojot nacionālo vienību, kādu vēlas valsts vadība ar tautu. Ap tribīni spiedās ļaužu masas, kas vēlējās iegūt Dubčeka autogrammas, ko partijas vaditājs arī neliedza. Nekā līdzīga nevarētu iedomāties Maskavā vai Austrumberlīnē.

Raksturīgi, ka visās runās Pad. savienību nepieminēja ne ar vārdu. Tā bija augstākā mērā politiska demonstrācija, kuŗai vajadzēja pasvītrot tautas un valdības vienprātību, pretstatā citām komūnistiskajām vals'īm, it sevišķi Pad. savienībai, kuŗa tautu no politbiroja locekļiem visās līdzīgās parādēs vienmēr šķīrusi miliču un čekistu siena. Rietumu žurnālisti atzīmē, ka tauta maija parādē piedalījusies patiešām labprātīgi, ka nav bijis to jāizdzen no fabrikām un iestādēm ielās ar varu. Viņi secina, ka ar to tauta apliecinājusi savu atbalstu „Čechoslovakijas liberālajai janvāŗa revolūcijai". Komentātori piezīmē, ka šī bijusi vienīgā spontānā demonstrācija komūnistiskajā Eiropā.

Kamēr citās komūnistisko valstu galvaspilsētās redzēja sarkano karogu mežu, komūnistu vadoņu „svētbildes", dzirdēja runas koŗu aurošanu, apsveicot „sociālisma triumfu", Čechoslovakijā no tā visa šoreiz attrūkās.

Maskavā 1. maija svētki norisinājās boļševiku revolūcijas 50. gadu atceres zīmē. Parādē Sarkanajā laukumā runātāji uzsvēra ASV „internacionālo nelietību" un draudēja ar varas pārņemšanu visā pasaulē. Kaŗa ministrs Andrejs Greško pārmeta Vašingtonai starptautiskā saspīlējuma un ideoloģiskā apvērsuma kāpināšanu citās sociālistiskajās valstīs. Runātājs uzsvēra Pad. savienības atbalstu Ziemeļvietnamai un nosodīja Izraēlas „agresiju" pret arabiem, kā arī „fašisma atdzimšanu" Rietumvācijā.

Pēc kaŗa ministra runas 800 viru liels militārais orķestris atskaņoja Pad. savienības himnu un artilerija nogrāva salūtu. Viss notika ar parasto Maskavas lielību un pompu. Protams, runājot par mieru, Kremļa dižviri neaizmirsa parādīt arī savus jaunos ieročus, velkot uz lafetēm milzīgas raķetes (varbūt arī maketus?). Šoreiz militārajā parādē piedalījās arī speciāli apmācītas kaŗaspēka daļas partizānu kaŗam ienaidnieka aizmugurē. Šīs vienības pirmo reizi soļoja boļševiku revolūcijas svētku parādē pērnā gada 7. novembrī Sarkanajā laukumā.

Austrumberlīnē bija redzami padomju tanki un raķetes. Arī Rietumberlīnē kreisie demonstrēja, 1. maija svētkiem beidzoties ar izkaušanos. Pēc neoficiāliem datiem, kreiso dalībnieku bijis 30.000 pret 200.000 pretkomūnistiski noskaņotiem berlīniešiem. Varšavā plakātos bija rakstīts: „Nost ar cionistiem, kauns amerikāņiem!" Budapeštā maija parāde ilga 3 stundas. Aiz sarkanajiem karogiem soļoja ap 250.000 ielās izdzīto ungāru.

Pekinga 1. maija svinēšanā sacentās ar Maskavu. 500.000 ķīniešu Tinanmena laukumā vakarā gaidīja uz svinību kulminācijas punktu. Visas ievērojamās celtnes apgaismoja štarmeši. Īsi nādams laiku, pūlis dziedāja revolūcionāras dziesmas un izklieda Maocetunga „domu graudus". Pāri laukumam staroja apgaismots Maocetunga milzu portrets stiklā. Laukumā soļoja garas kaŗavīru kolonnas, arī mešīnes un zēni ar sarkangvardu lentēm ap roku. Ap plkst. 9 vakarā atskanēja internacionāle un balkonā parādījās Ķīnas komūnistu vadoņi. Beigās parādījās arī pats Maocetungs, svinīgi noraugoties Marksa un Engelsa attēlos laukuma vienā un Ļeņina un Staļina portretos otrā pusē. Mao uzturējās balkonā tikai vienu minūti! Dienā parkos notika burvju mākslinieku, dejotāju un mūziķu priekšnesumi.

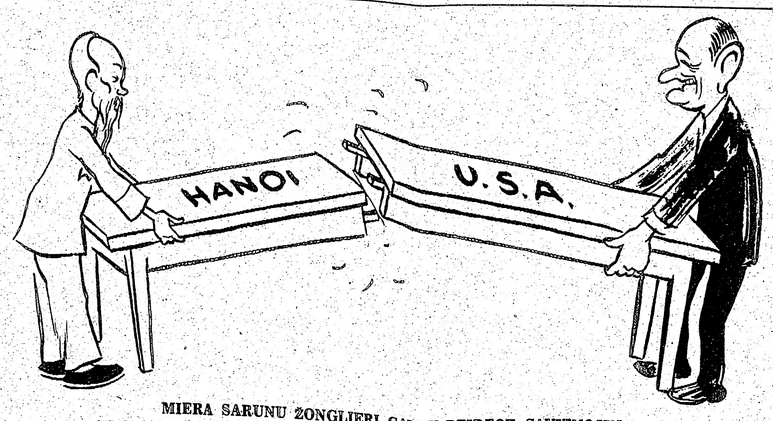

MIERA SARUNU ZONGLIERI GALDU BEIDZOT SAVIENOJUŠI
ASV un Ziemeļvietnamai izdevies vienoties par miera sarunu vietu: tās 10. maijā sāksies Parīzē. Ed. Keiša karikatūra

Mūsu mīļā

ELLA MELBĀRDIS, dzim. Donis

dzimusi 1899. gada 16. martā Blīdenē, šķirusies no mums 1968. gada 6. maijā Hamiltonā, Kanadā.

Izvadīšana 9. maijā plkst. 2 pēcpusdienā no latviešu baznīcas.

Apklusuši mīļie vārdi,
Sirdī vien vēl dzīvs tavs tēls.

Viņu piemin
MEITAS, MAZMEITAS, ZNOTI KANADĀ,
VIRS UN DĒLS AR ĢIMENI LATVIJĀ

Mūsu mīļā

Ella Melbārdis

aizgājusi mūžīgā mierā.

Viņu dziļā piemiņā paturēs
MIRDZA UN RŪDIS KADIĶIS

Miera sarunas notiks Parīzē

Pēc nedēļām ilgas stīvēšanās, kas līdzinājās virves vilkšanai, Hanoja un Vašingtona beidzot vienojušās miera priekšsarunas 10. maijā uzsākt Parīzē. Prezidents Džonsons bija minējis sarunām 15 dažādu valstu galvaspilsētas Eiropā un Āzijā, bet Hočimins tās visas noraidīja. Vašingtona savukārt nepieņēma Hanojas piedāvātās vietas, kuŗas neuzskatīja par neitrālām. Hanoja pēdējā laikā it sevišķi pastāvēja uz Varšavu.

Lielāks skaits ASV senātoru skubināja prezidentu Džonsonu Varšavu par sarunu vietu akceptēt, bet prezidents nebija pieņājams. Arvien nepacietīgāks kļuva arī Pentagons. Militārās aprindas norādīja, ka, velkot miera sarunu vietas izvēli garumā, Dienvidvietnamā arvien vairāk iefiltrējas stipras komūnistu kaŗaspēka daļas ar labu apgādi un apbruņojumu. Armijas komandieŗi jau prasīja atļaut Ziemeļvietnamas bumbošanu arī ziemeļos no 20. platuma grada, aiz kuŗa prezidents 31. martā uzlidojumus bija pārtraucis, piedāvājot miera sarunas. Senātors Roberts Kenedijs prezidentam pārmeta, ka katra novilcinātā nedēļa miera sarunu vietas noteikšanai „maksā simtiem vīru dzīvību", tas izgaisina arī cerības uz „pašu māju progresu". Kenedijs vainoja abas puses ietiepībā un apellēja pie „pasaules sirdsapziņas", kas visu laiku izpaudās ar kreiso ekstrēmistu varasaktiem pie ASV pārstāvniecībām dažādās valstīs un ielu kautiņos.

Beidzot ar jaunu ieteikumu nāca Indonēzija, piedāvājot miera sarunām kādu savu kreiseri Tonkinas jūras līcī, kam piekrita Vašingtona, bet bija maz cerību, ka to pieņems Hanoja, kas noraidīja arī ASV ierosinājumu tikties Indonēzijas galvaspilsētā Džakartā. Kopš gāzts prezidents Sukarno, Ziemeļvietnama uzskata Indonēziju par draudzīgu Rietumiem.

Nebija noslēpums, ka abas puslepus meta acis arī uz Parīzi, apzināti to tomēr neminot iespējamo sarunu vietu sarakstā, jo pretējā puse katrā ziņā būtu atkal pret to un noraidītu. Uz Parīzi bija jāatstāj durvis vaļā, lai pa tām ielaistu miera eņģeli.

Prezidents Džonsons oficiāli paziņojis, ka pieņēmis Ziemeļvietnamas priekšlikumu tikties Parīzē. Par sarunu vedēju izraudzīts politiskais veterāns un „klejojošais konsuls" Everils Herimens, kas prezidenta Trumena laikā, otra pasaules kaŗa beigu posmā, atzina, ka Baltijas valstis Pad. savienībai nepieciešamas. Par viņa asistentu izraudzīts ASV sūtnis Maskavā Levelins Tomsons, kuŗu prezidents Džonsons nesen atsauca uz Vašingtonu „konsultēšanai". Otrs Herimena asistents būs Sīrus Vense, agrākais aizsardzības viceministrs, kas dos padomus militārās lietās. Ziemeļvietnamu reprezentēs ministrs bez portfeļa Vantjū.

Liekas, ka ASV pārstāvji ar nolūku izraudzīti tādi, kuŗiem jau bijusi saskare ar komūnistiem un to politiskie gājieni nav sveši. Varbūt Herimens pēckaŗa gados būs kaut ko mācījies un vairs nedomās par to, kas komūnistiem nepieciešams...

Prezidents Džonsons jau tagad brīdinājis, ka Parīzes sarunas būs tikai pirmais solis Vietnamas kaŗa izbeigšanai un priekšā vēl ir daudz grūtību un riska. Pēc Hanojas priekšlikuma prezidents tūlīt sasauca īsā apspriedē savus padomdevējus un nosūtīja uz Hanoju atbildi, ka ASV Parīzes izvēlei piekrīt, tāpat sarunu sākumam 10. maijā.

Francijas valdība gatava novietot abu pušu sarunvežus piemērotā ēkā Parīzē vai arī kādā klusā vietā galvaspilsētas tuvumā. Arī Dienvidvietnama piekritusi Parīzes izvēlei. Tās ārlietu ministrs Tranvandu piebildis, ka vienošanās par sarunu vietu ir pirmais nopietnais solis ceļā uz mieru Dienvidaustrumāzijā. Līdz šim ASV bija grūtības dabūt Dienvidvietnamas pārstāvjus kādā no komūnistu ieteiktajām sarunu vietām, kaut amerikāņi tai piekrīstu. Tādas vietas, piemēram, bija Varšava un Kambodža, it sevišķi pēdējā, kuŗa vainoja Dienvidvietnamu par tās robežu ignorēšanu un ielidošanu Kambodžas territorijā. Vašingtonas domā, ka Hanoja abas šīs vietas ignorēšanu un ielidošanu Kamvocētu prezidentu Džonsonu, kas bieži bija uzsvēris, ka ir gatavs sākt sarunas „ikvienā vietā un katrā laikā".

Ka miera sarunas vilksies garumā daudzkārt ilgāk nekā vienošanās par sarunu vietu, jau tagad viegli pareģojams. Kas Ziemeļvietnamas komūnistiem „aiz ādas", sāks atklāties tikai tad, kad tie sāks runāt pie kopīgā sarunu galda. Žurnālistu jautāts, vai vēl paredzama Ziemeļvietnamas militāra aktīvitāte, prezidents Džonsons izvairīgi atbildēja, ka sekojis situācijai „ļoti cieši". Ziemeļvietnamas ārlietu politikas reprezentātīvajam priekšniekam Maivanbo Parīzē sen iekārtots savs birojs. Iespējams, ka tur viss jau sīki izkalkulēts, kā „apvest amerikāņus ap stūri"... Kad sāks dārdēt pasaules preses bungas par konferencē galdā liktajām kārtīm, iespējams, ka atklāsies daudz vairāk, nekā tagad varam zīlēt.

Apvienoto nāciju ģenerālsekretārs Utants Parīzes izvēli komentējis: „Šī ir vislabākā ziņa, kādu esmu savā mūžā dzirdējis!"

Tagad paceļas vairs vienīgi jautājums: Kāda būs Vietnamas cena?

AKTUĀLAIS ĪSUMĀ

★ Konservātīvo līderis R. Stenfilds nesenā runā īpaši pievērsās domai nodrošināt trūcīgiem Kanadas iedzīvotājiem, kas nespēj sevi apgādāt vecuma, slimības vai fiziska defekta dēļ, iztikas minima ienākumu. Viņš norādīja, ka šo mērķi gan nevarēs īstenot ne mēnešu, ne gada laikā, jo tā sasniegšana atkarās no valsts saimniecības ekspansijas. Tomēr Kanadas valdībai šai virzienā būtu jāsāk plānot un darboties.

★ Sarkano fazānu indiāņu rezervātā, 35 jūdzes no Betlfordas, Saskačevanā, notika savdabīga laulību ceremonija klaja lauka vidū, laulāšanas vārdus pēc balto cilvēku likuma teicot māc. Džimam Viljemam, bet krī indiāņu valodā — sarkano fazānu virsaitim Kingam Bērdam. Laulājamie bija televīzijas aktieris un dziedātājs Dons Franks ar līgavu nēģerieti Liliju Klarku no Teksasas, kas pēc laulībām tika uzņemti sarkano fazānu ciltī un dabūja vārdus „dzelzs bifelis" un „sarkanais ērglis". Māc. Viljems uzaudzis navajo indiāņu vidū.

★ 8000 soļotāji, kas piedalījās 32 jūdžu maratonā Toronto sestdien, 4. maijā, savāca pusmiljona dolaru atpalikušo zemju atbalstam. Pavisam ap 30.000 soļotāju devās gājienā no Nacionālās izstādes laukuma, bet vairums uzdeva pēdējā ceļa trešdaļā. No gājējiem ap 90% bija jaunieši, no tiem visaktīvākie un „gribīgākie" — padsmitnieku jaunākā grupa. Neskaitāmi 13 — 15 gadīgie zēni, kaut tulznainām kājām un pārguruši, atsacījās uzdot un pārtraukt soļošanu, kad ambulanču apkalpe to ieteica, kontrolpunktos ārstējot šo jauniešu „jūdžu histeriju".